

LITIJSKI PREDILEC

APRIL 1979 — ŠT. 4

GLASILO DELAVCEV PREDILNICE LITIJ

LETO XX

PRVI MAJ

Prvi maj praznujemo vsi delovni ljudje sveta. Ta dan je največji praznik delavskega razreda, praznik, ki ga je izbojevala proletarska roka. Praznovanje 1. maja je krvava zgodovina, ki je strmo vodila navzgor do enakopravnosti in solidarnosti. Zgodovina 1. maja se začne leta 1886.

Položaj delavstva je bil izredno slab. Delavci so delali v tovarnah in rudnikih tako rekoč od jutra do večera, v temnih, nezdravih prostorih. Delovni dan je bil dolg 14 do 16 in celo 18 ur dnevno. Plače so bile tako majhne, da je delavec le s težavo preživel sebe in družino. V enem samem prostoru je živela največkrat vsa delavčeva družina. Pohištva skoraj niso poznali in po tleh so bile razgrnjene le slamnjače, katere so jim služile kot

postelje. Slaba stanovanja, nezadostna prehrana in težko, izčrpavajoče delo so prinašali neozdravljive bolezni. Za delavca v bolnišnici in nesreči ni nihče skrbel; imel ni ne zdravnik, ne zasluzka. Kdor ni mogel več delati, so ga enostavno odpustili. Na starost, seveda če jo je kdo dočakal, delavec ni imel pokojnine.

V tovarnah in rudnikih so kapitalisti zaposlovali tudi žene in otroke od 5. leta naprej, plačevali pa so jih slabše

kot moške. Proletariat pa tudi ni imel nobenih političnih pravic; ni imel volilne pravice v parlamentih, ne pravice, da bi bili lahko voljeni v parlament. Med delavstvom je vladala nepismenost in neizobraženost. Tako bedno življenje je delavce sililo v nemire in upore. Vedno bolj so se povezovali v boju proti izkoriščevalcem. Zahtevali so višje plače, krajši delavnik, izboljšanje delovnih pogojev in politične pravice. Prve uspehe so dosegli v Angliji, kjer je bila industrija najbolj razvita in delavski razred številnejši. Že v prvi polovici 19. stoletja so izbojevali več zakonov, ki so omejevali delovni čas, zlasti otrokom in ženam. To so bili prvi dosežki za uspeh do enakopravnosti med ljudmi.

Kapitalisti — bankirji, bogati trgovci in veleposestniki — so bili proti enakopravnosti. Buržoazija je odločila, da se ne glede na izbiro sredstev stranka mora streti. Tako se je na trgu HAYMAKIT policija zapletla v krvavi spopad s stavkajočimi. V tem krvavem dvoboju je bilo na stotine krvavih in mrtvih. Čez 13 dni pa je sodišče v CHICAGU izreklo sodbo petim delavskim voditeljem. Bili so obsojeni na smrt z obešenjem. Ob poslušanju sodbe so bili vsi hrabri, eden od obsojenih pa je vzkliknil: »Če ste prepričani, da boste z grožnjo moje smrti v meni zadušili misli ljubezni do domovine, svobode in enakopravnosti, vam ponosno kličem — obesite me...!«

Že na prvem kongresu druge internacionale v Parizu 14. julija 1889 so se zedinili, da bodo v spomin na zločinski pokol v CHICAGU praznovali praznik dela.

Prve prvomajske demonstracije leta 1890 so bile razširjene po vsem svetu in vsako

leto dobivale vedno širši značaj. V Jugoslaviji so bile prve prvomajske proslave že od same proglasitve 1. maja kot praznika dela. V stari Jugoslaviji so po mestih, vaseh, tovarnah in drugih ustanovah mladinci in delavci razobesili zastave, lepili plakate in pisali borbeno gesla po zidovih. Organizirali so tudi delavske izlete, mitinge, na njih pa protestirali proti kapitalizmu kot družbenemu redu izkoriščanja in zatiranja.

Vse to in še mnogo več pa so delovni ljudje dosegli v naši svobodni Jugoslaviji. Naši narodi in narodnosti so se v prehojeni štiriletni krvavi borbi za svoj obstoj potrdili tudi v delovnih uspehih in to potrjujemo še danes.

Jugoslavija je, čeprav majhna in v svoji zgodovini večkrat osamljena, ostala trdna in neustavljiva v svojem razvoju. Delo je pogoj za naš razvoj in tega smo se uspešno zavedali. Naša domovina je vstala iz ruševin, naši ljudje so delali nesebično in srčno v težkih letih po osvoboditvi. Danes je naša domovina enakopravna članica v mednarodni skupnosti, samostojna in neodvisna. Sami smo zgradili naše gospodarstvo, ki je rezultat delovnih uspehov in številnega odpovedovanja, in sami lahko odločamo o svoji prihodnosti.

Ob tako svečanem prazničnem dnevu, kot je 1. maj, se lahko s ponosom ozremo na prehojeno pot. Vendar nas čaka še ogromno dela v naši samoupravni socialistični družbi, katere enakopravni člani smo mi vsi in jo skupaj izgrajujemo in katero uspešno vodi tovariš TITO, eden izmed velikanov zgodovinskih revolucionarnih preobrazb sodobnega časa.

Jože Prijatelj

Vsem bralcem
čestitamo ob dnevu OF
in prazniku dela

27. APRIL – DAN OF

Progresivna, a napredna misel zatiranega slovenskega kmečkega in delavskega človeka je tlela v našem Zasavju že mnoga stoletja vse dotlej, dokler ni dobila dokončnega cilja in oblike v času narodnoosvobodilne borbe.

Litija je imela že pred vojno napredne organizacije. Njihovi člani so se borili za pravice ljudstva in proti nasilju. Take organizacije so bile Partijska celica, Delavsko izobraževalno društvo »Svoboda«, napredno usmerjeni pa so bili tudi posamezniki v Sokolu in drugih organizacijah.

Prav zato se je Litija znašla na pravi poti takoj po okupaciji. Že v prvem letu zasedbe je bila ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda, in v naših gozdovih so se pojavili takoj po razslu stare Jugoslavije partizanski borci revirske čete. V vseh slojih, pri kmetih in delavcih, so dobivali partizani oporo in pomoč. Narodno zavedni Litijani in okoličani so vstopali v OF, ki je bila ustanovljena na pobudo KP.

Prav tisti dan, ko je sam Hitler prišel v slovenski Maribor in naročil svojim oblastnikom: »Napravite mi Štajersko zopet nemško!«, je bila v Ljubljani 27. aprila 1941. usta-

novljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda. Ustanovnega sestanka, ki ga je sklical CK KPS so se udeležili predstavniki KPS, krščanskih socialistov, demokratičnega krila v Sokolu in skupina naprednih kulturnih delavcev. Tem štirim ustanovnim skupinam se je kasneje priključilo še približno dvajset kulturnih, športnih in ženskih organizacij ter gibanj. KPS je torej združila v OF za enoten in skupen boj proti fašizmu vse demokratične sile, ki so bile pripravljene na takojšen boj z okupatorjem. Dokončni program je dobila OF koncem decembra 1941. leta.

Vseboval je 9 temeljnih točk:

1. Proti okupatorju je potrebno začeti neizprosni boj takoj.

2. Ta boj je izhodišče za združitev vseh Slovencev.

3. Stojec na stališču naravne in usodne skupnosti jugoslovanskih narodov OF ne priznava razkosanja Jugoslavije in deluje z vsemi silami za slogo in enotnost narodov Jugoslavije.

4. Z osvobodilnim bojem preoblikuje OF slovenski narodni značaj. Slovenske ljudske množice, ki se bore za svoje narodne in človeške pravice, ustvarjajo nov lik aktivnega slovenstva.

5. Vse skupine, ki sodelujejo v OF, so se obvezale, da bodo lojalne v medsebojnih odnosih.

6. Po narodni osvoboditvi prevzame na slovenskem ozemlju oblast in uvede dosledno ljudsko demokracijo.

7. Vsa vprašanja, ki presegajo okvir narodne osvoboditve, se bodo reševala na dosledno ljudsko-demokratični način po vojni.

8. V skladu s slovesnimi izjavami Churchilla, Roosevelta in Stalina, bo po svoji narodni osvoboditvi o notranji ureditvi Združene Slovenije in svojih zunanjih odnosih odločal slovenski narod sam. OF bo to elementarno pravico slovenskega naroda uveljavila in branila z vsemi sredstvi.

9. Narodna vojska na slovenskem ozemlju raste iz slovenskih narodnoosvobodilnih partizanskih čet in Narodne zaščite. Že v maju leta 1941 je OF začela izdajati svoje glasilo »Slovenski poročevalec«.

V programu OF je močno poudarjena pravica slovenskega naroda do samoodločbe, osvoboditve in združitve razkosanega slovenskega naroda, vstevši koroške in primorske Slovence, sloga in enotnost zaslužjenih narodov Jugo-

slavije v njihovem boju za osvoboditev. Tako stališče pri reševanju slovenskega narodnostnega vprašanja je zastopala KPJ oz. KPS že prej.

Najnižji organi OF so bili terenski odbori OF. Več terenskih odborov se je združevalo v okrajne (rajonske) odbore OF, ti pa v okrožne odbore OF. Najvišji organ je bil Vrhovni plenum OF, njegov izvršilni organ pa Izvršilni odbor OF (IOOF).

Vest o ustanovitvi OF v Ljubljani je dospela čez čas tudi v naše Zasavje in med večino ljudi vzbudila splošno odobravanje, ter dvignila v Litiji in okolici moralno in uporniški duh. Velika večina našega prebivalstva je bila narodno zavedna in pripravljena, da se upre fašistični in nacistični sili in tudi z orožjem v roki brani svojo samostojnost in svobodo. Najbolj napredna pa je bila vsekakor

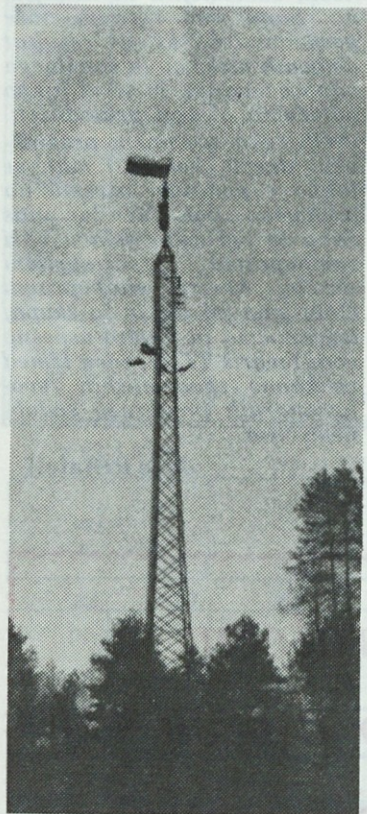
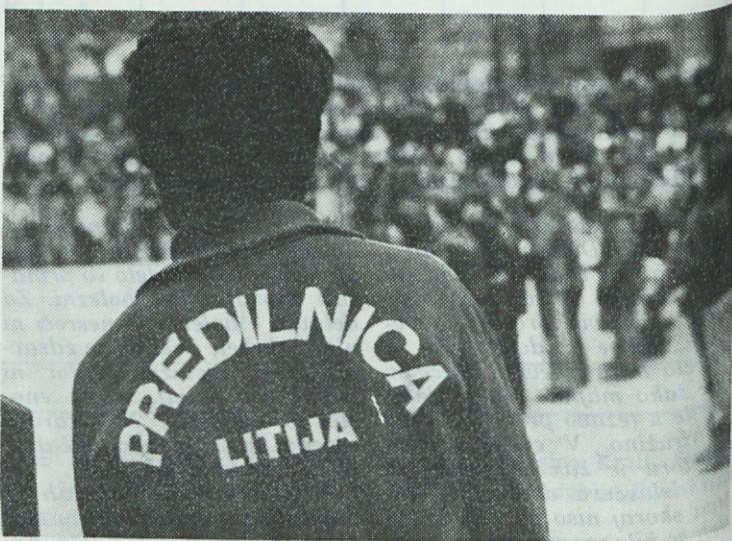
mladina, ki je bila zbrana okoli levega krila Sokola in mladina iz mnogih delavskih in kmečkih družin v sami Litiji in okolici. OF je oskrbovala partizane z orožjem in municijo, pomožni odseki OF, predvsem gospodarski in drugi, pa so partizanom skrbeli za obleko in obutev. Narodna zaščita je nadzirala okupatorja in redke izdajalce in sodelavce okupatorja, ter jih pravočasno odkrivala in jim onemogočala delo. Ker je bila večina Litijanov in okoličanov na strani OF, je bilo razdiralno delo okupatorja in njihovih pomagačev pri nas slabotno in samo začasnega pomena.

Doba NOB je zato za Litijo in okolico minila častno; s ponosom zremo lahko na čas borbe proti okupatorju in za svobodo. Največja vrlina Litije in Zasavja v tistih dneh je bila enotnost.

Vlasta Cilenšek

Titovo štafeto smo pozdravili v Litiji v ponedeljek, 26. marca, ob 8.30. Štafetno palico je na košarkarskem igrišču v Litiji predala članu našega kolektiva Egonu Vovku mladinka Marjeta Agrež.

Tudi letos bo 27. aprila in 1. maja zavihrala zastava na litijemskem TV pretvorniku

PROIZVODNJA V PRVEM TROMESEČJU

PREDILNICA

DOSEŽENA PROIZVODNJA PO MESECIH

	Jan.	Feb.	Mar.	Σ
efektivni kg	531.348	516.021	622.110	1.669.479
bazni kg	559.306	541.950	606.404	1.707.660
povprečna Nm	33,6	34,33	31,96	
delovnih dni	25	24	27	76

Letni plan v efektivnih kg je 6849 ton. Iz tega izhaja, da bi morali v prvem tromesečju proizvesti 1717 ton, pri povprečni Nm 32,8. Proizvedli smo v tem obdobju 1708, kar je v primerjavi s planirano 97,18 %. Torej smo pod planom za 2,82 %, kar znese 48.000 kg ali proizvodnja dveh dni. Primerjava dosežene in planirane proizvodnje po mesecih je naslednja

Mesec	Planirano	Doseženo	%
januar	565.100	531.348	94,03
februar	542.495	516.021	95,12
marec	610.307	622.110	102,00

Iz teh podatkov je razvidno, da smo v januarju in februarju pod planom, v marcu pa smo plan presegli. Razloge za nedoseganje januarja in februarja je treba iskati v previsoki povprečni Nm in še vedno zelo akutnem problemu pomanjkanja delovne sile, in to tako v predpredilnici, kakor tudi predilnici bombaža in sintetike.

Groba primerjava zastojev v predilnici kaže, da je od skupnega števila vretenskih ur v povprečju 12 % zastojev. Če te razvrstimo po pomembnosti, dobimo naslednji vrstni red: 1. topla malica, 2. pomanjkanje predpreje, 3. menjava surovin, 4. pomanjkanje delavcev, 5. okvara stroja, 6. ostalo — izpad el. toka, 7. preventivno vzdrževanje, 8. okvara el. motorja, 9. menjava zasukov, 10. pomanjkanje cevki.

Ti zastoji so registrirani preko poročil vodij oddelkov, ko zaradi teh vzrokov stojijo stroji. Niso zajeti zastoji posameznega dela stroja, to so predvsem stoječa vretena na flajerjih in na prstančnih strojih. Na te zastoje bi morali biti posebno pozorni, ker ob polni zasedbi od strani delavcev in zadostne količine predpreje ne dosegamo predvidenih proizvodnih rezultatov. So pa ti zastoji take narave, da se dajo z vestnim delom odpraviti.

SUKALNICA

Dosežena proizvodnja po mesecih, ločeno za D. D. (dvojno sukalni stroj), klasično sukalnih strojih in ALMAT:

	Jan.	Feb.	Mar.	Σ
D. D.	129.646	120.735	140.288	390.669
K. S. S.	71.250	73.844	81.195	226.289
ALMAT	47.171	38.581	49.355	135.107
	248.067	233.160	270.838	725.065

PREVIJALNICA

Previta proizvodnja enojne in sukane preje na avtomatih in klasično previjalnih strojih:

	Jan.	Feb.	Mar.	Σ
avtomati enojni	496.703	505.157	57.254	1.574.114
avtomati dvojni	50.591	34.464	51.892	136.947
klasični previjal.	37.572	45.199	42.361	125.132
	584.866	584.820	666.507	1.836.193

Iz analize zastojev v sukalnici in previjalnici ugotavljamo, da se zastoji razvrščajo v enakem zaporedju kot v predilnici. Problem stoječih vreten na previjanju (klasično) in sukanju je zelo velik, saj se tu pridružuje še pomanjkanje rezervnih delov za odpravo teh zastojev. Ti deli so že naročeni in po zatrjevanju službe vzdrževanja bodo v najkrajšem času v podjetju.

SUKALNICA EFEKTHNIH SUKANCEV

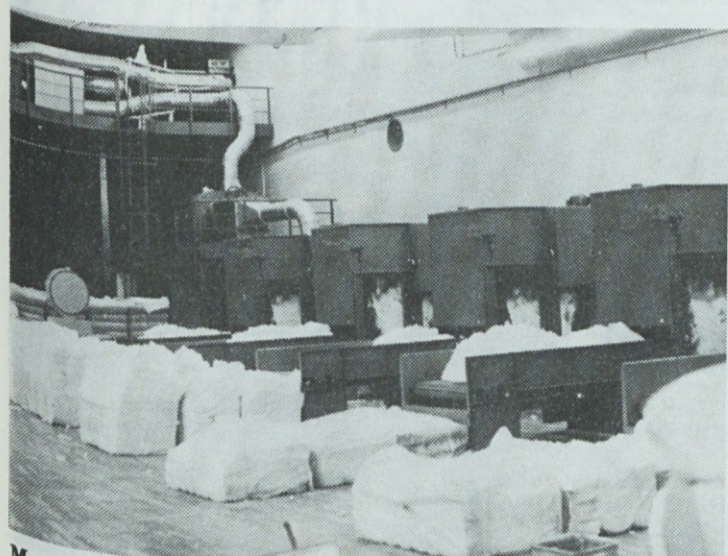
dosežena proizvodnja:

jan.	18.159
feb.	19.350
mar.	27.264
Σ	64.773

Pri efektivnih sukancih zaznamujemo občutno povečanje naročil in zahtev naših kupcev po vedno več vrstah te preje. Delavski svet je na zadnji seji razpravljajal o tej problematiki in sklenil, da je potrebno ustvariti pogoje za povečanje proizvodnje efektivne sukane preje. Pri tem bomo skušali pritegniti k sofinanciranju nabave strojne opreme tudi naše odjemalce.

Iz vseh teh podatkov je razvidno, da planskih nalog nismo izvršili, zato bo potrebno v drugem četrtletju večja angažiranost vseh, da zamujeno nakoknadimo.

Niko Stamatovski

Mešalni rahljalni stroji v novi hali so začeli redno obratovati

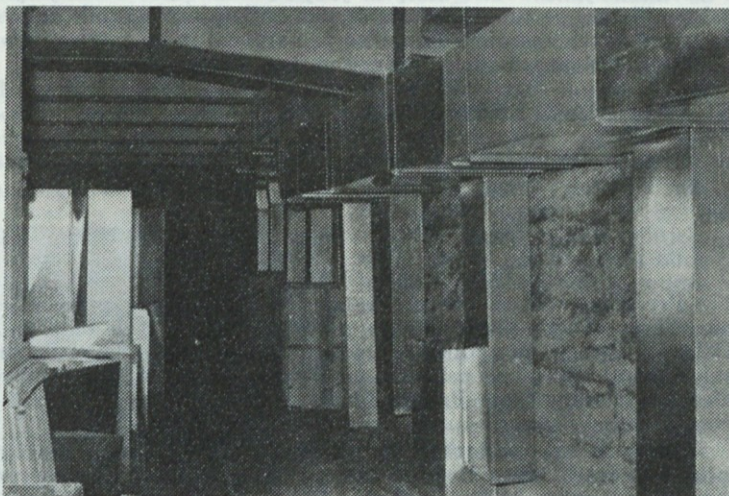
Iz rahljalnika padajo zrahljana vlakna na gumijast tekoči trak potem, ko naprave za tehtanje določijo potrebno količino

IDEOLOŠKO IZOBRAŽEVANJE PRI ZVEZI KOMUNISTOV

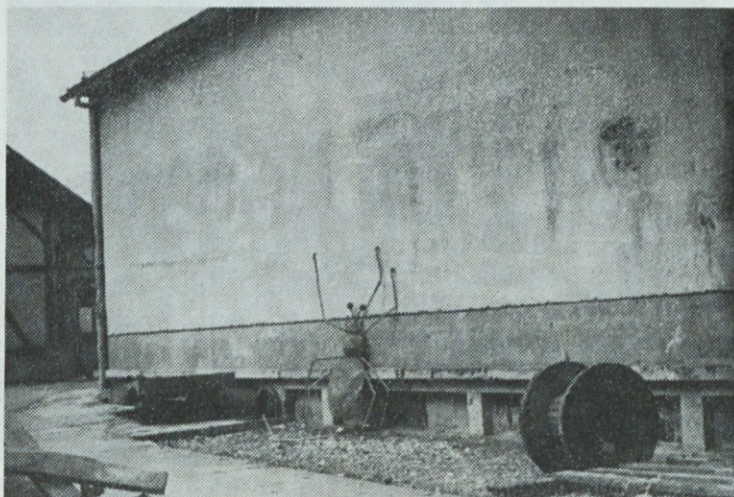
V času med desetim in enajstim kongresom zveze komunistov Jugoslavije so bili doseženi pomembni uspehi pri izobraževanju in idejnopolitičnem usposabljanju komunistov. V vseh republikah, pokrajinah, v večini občin so organizirane politične šole, tečaji, šole za samoupravljalce in mladinske politične šole. V zadnjih dveh letih je obiskovalo različne oblike političnega izobraževanja 265 tisoč komunistov, če pa k temu prištejemo še udeležence marksističnih tribun, ki jih organizira zveza komunistov, se število udeležencev poveča na okoli milijon.

Novi stroji čakajo na montažo

Nameščanje klimatskih naprav v novi predilnici za brezvretensko predenje

Na mestu, kjer sloni pajek, je sedaj velika jama. Tam bodo bodoče klimatske naprave za oddelek brezvretenskih predilnih strojev.

Kadar govorimo o rezultatih tega dela, se žal pojavljajo le podatki o kvantiteti — v glavnem govorimo le o številu šol in številu njihovih obiskovalcev. Na nedavnem posvetovanju v predsedništvu CK ZKJ so ugotovili, da so politične šole in druge oblike marksističnega izobraževanja preobremenjene s tradicijo. Programme planiramo in sestavljamo v skladu z obstoječim sistemom, toda še vedno brez prave marksistične povezave teorije s prakso.

Te šole nudijo obiskovalcem veliko knjižnega znanja, toda manj pa tistega, ki ga zveza komunistov potrebuje — ljudje bi se morali bolj usposablјati v marksističnem mišljenju, da bi pravilno dognali in ocenjevali osnovna gibanja v našem notranjem razvoju in v mednarodni situaciji. Če imamo v mislih gibanja v sodobnem svetu, so razlogi za to toliko večji. Priče smo, so ugotovili na posvetovanju, povečanemu delovanju različnih ideologij, tokov in politik. Na primer, boj za ljudske pravice, ki so ga pričeli v zadnjih letih, je v bistvu politična ofenziva, ki ima za cilj spraviti na slab glas našo socialistično in komunistično stvarnost in ideologijo nasploh.

Naša država je predmet grobe in tudi prebrisane politične ideološke propagande iz nekaterih centrov na zahodu, da bi ustvarjali pritisk na naše ljudi, da se prikaže v slabi luči naša socialistična samoupravna sedanjost, pa tudi neuvrščena politika Jugoslavije. S pomočjo izobraženosti in usposobljenosti članov zveze komunistov in vseh drugih delovnih ljudi

bomo lahko povečali budnost in pripravljenost proti takšnim tendencam. Tudi na znotraj so nastale nove okoliščine in povečane potrebe po idejnopolitičnem delu. Množica interesov, ki vsakodnevno in na različne načine prihajajo do izraza v naši samoupravni družbi, zahteva stalno, neprekinjeno in uporno politično in idejno delo. Različne naloge zveze komunistov zahtevajo čvrstejšo zasnovanost znanja — od tega pa je odvisna enotnost in moč zveze komunistov. Danes je tudi med komunisti še precej neznanja, tradicionalizma, vpliva konzervativnih, dogmatskih in lažnih svobodomiselnih idej. Slepilo je, da se lahko s šolami in debatami zamenja akcija, slepilo pa je tudi, da se zgolj s praktičnimi pristopi lahko menjajo družbeni odnosi.

Z upoštevanjem vsega tega je nujno potrebno posvetiti več poudarka sedanjim političnim šolam. To se pravi, da so nujne spremembe pri programih teh šol, pri sestavi predavateljev in tudi pri izbiri kandidatov za šolo. S tem mislimo na stopnje predizobrazbe kandidatov. S tem bodo šole šele na začetku uresničevanja zahteve tovariša Tita, da se njihova kvaliteta dvigne na znatno višji nivo. — To se pravi, da bi po zaključku šolanja ti ljudje res postali sposobni, da sprejeto znanje uporabijo v praksi, da se spoprimejo z družbenimi problemi ne pa, da gredo mimo njih, kot da jih ni.

D. Majstorović

Ob strojih in med stroji morajo biti zadosti široki prehodi za nemoteno posluževanje strojev

PLENUM IGD PREDILNICA LITIJA

Plenum našega gasilskega društva organiziramo zadnji dve leti zunaj predilniških prostorov z namenom, da spremenimo okolje in na ta način skušamo pritegniti čim več članstva na zasedanje. Tudi nekdanji tradicionalni zaključki letnih obračunov dela gasilskega društva so bili veseli in prijetni, zato smo upali tudi mi na podoben način zblížiti čim več članstva v skupni dogovor za mnogo boljše delo, kot sicer je. Zaključki so prijetni, le zanimanja pri tolikem članstvu ni nikakršnega. Udeležbe so vedno zelo slabe. Slaba je bila tudi tokrat. Plenuma so se od vabljenih udeležili tudi komandir LM Litija in tajnik OGZ. Od domačih so sodelovali direktor proizvodnega sektorja, strokovni svetovalec – tov. Ankon Albin, varnostni inženir in dvoje obratovodij. Tov. Keržan Vinko, predsednik društva, je prvi podal organizacijsko poročilo s planom dela in potreb za leto 1979, ki ga objavljamo v celoti.

Organizacijsko poročilo s planom dela in potreb za leto 1979.

Ob obračunu dela in potreb našega OD, je neizbežno, da močno navezujemo prostovoljnost dela društva s službeno obveznostjo in protipožarno zaščito, ker bi žal le težko govorili o kakršnikoli prostovoljnosti društva. Preveč je prepričevanj in pritiskov predno ugotovimo, da bomo za neko tekmovalno le spravili skupaj desetino ljudi, ki bodo žrtvovali prosti dan za merjenje svojih moči. Če to ne bi bila resnica, potem bi kljub problemom, iz tri in štiri izmenskega dela vendar morali izbrati desetino najboljših iz neštetihi usposobljenih desetin v našem podjetju. Tudi problem ženske desetine, pri toliko mladih zaposlenih, ne bi smel biti niti enkrat aktualen. Torej prostovoljni gasilci vsaj v aktivu IGD Predilnice Litija nismo, čeprav smo potomci najboljšega IGD v državi. Zakaj tako tudi v letu 1978, ne vem. Vzrokov je gotovo več, ki pa jih prostovoljnost dela v GD ne bi smela poznati.

Merilo našega dela nikakor ni in ne sme biti samo uspeh na različnih tekmovanjih, vsekakor pa je odraz pripravljenosti in uspešnejše intervencije v primeru potreb. Ne moremo kritizirati pripravljenosti vseh zaposlenih, da pravočasno in prizadevno pristopijo k gašenju zanetkov, ne smemo pa zopet pozabiti, da je to le zakonska dolžnost, še predvsem za gašenje usposobljenih državljanov, ki prihra-

nijo toliko kot so državljanu tudi sebi »velik kos kruha«, ki bi ga sicer v velikem požaru mogli izgubiti. Pravilno pa bi bilo, da bi še posebno zaslužne za pravočasna in pravilna posredovanja v izjemnih primerih, tudi materialno nagradili, ne v smislu plačila, temveč poudarjenega moralnega priznanja. Doslej smo tako nagradili le v enem primeru v naši DO, čeprav menim, da bi lahko našli še kakšnega. Sedaj imamo poleg republiških in zveznih priznanj tudi občinska, zato bomo morali predlagati tudi iz naših vrst zaslužne, dolgoletne člane GD za ta priznanja. To pa pri nas zane-marjamo gotovo zato, ker sestavlja naše članstvo tudi mnogo članov okoliških PGD, ki dobe priznanje že po družtvih, ostala večina članstva pa zapusti tekmovalne vrste prehitro.

Iz poročila poveljnika operativnega štaba bomo videli, da je našo DO zastopala ena tekmovalna desetina v Oplotnici, ena pa na občinskem prvenstvu v Šmartnem pri Litiji s povprečnimi uspehi, čeprav smo menili, da bomo poslali vsaj dve desetini. Uspešnejše je bilo tekmovalno osmih naših gasilskih desetin v okviru tedna požarne varnosti in kot naš prispevek k praznovanju predilniškega praznika, čeprav jih je v letu 1977 tekmovalo 11. Istočasno so desetine reševale tudi testna vprašanja iz potreb naše požarne varnostne zaščite. Udeležba ob podelitvi priznanj najboljšim je bila tudi lepa. To tekmovalno nameravamo nadaljevati, ker nam služi kot pregled praktične in teoretične pripravljenosti naših desetin. Žal moram kritizirati primer, ki sem mu bil sam priča, da so se morali vključiti v tekmovalno desetinno starejši člani, če so sploh hoteli tekmovali, ker se mladim enostavno ni dalo preteči po 30 m v štafetnem teku. Opravičila za to ni, čeprav je bila ura nastopajočih plačana kot redna ura. Vem da vaje, ki niso praktične in pestre, postanejo sčasoma dolgočasne, kljub temu pa se morajo člani udeležiti tekmovanja. Ponavljam to, kar vedno govorimo, vaje je treba popestriti! Zato so predvsem odgovorni dežurni gasilci. Oni bi morali pripraviti primere praktičnih, teoretičnih napadov na namišljena požarišča in analizirati primere posameznih zanetkov, kako jih uspešneje reševati. S svojimi vajami bi se morali tudi tekoče prilagajati potrebam nove tehnologije.

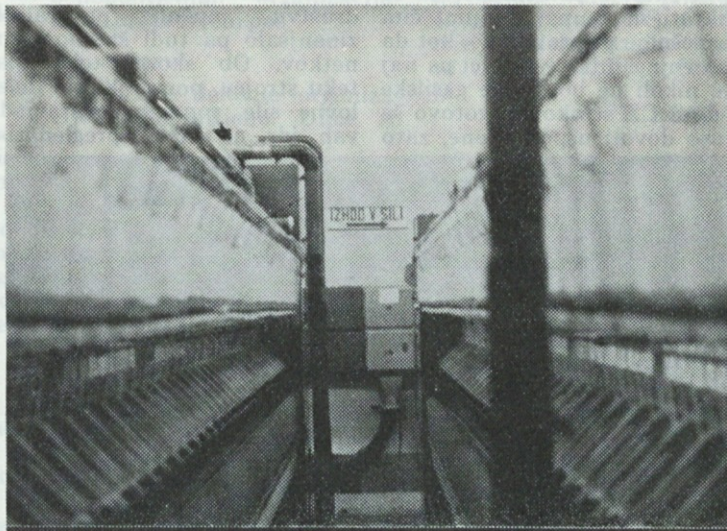
V preteklem letu smo imeli v gosteh tudi člane IGD BP Tržič. Pokazali smo jim določene obrate, izmenjali s njimi izkušnje in jih povabili na ogled gradu Bogenšperk. Bili

so zelo zadovoljni in nas za letošnje leto povabili, da jim vrnemo obisk. Ekskurzijo bomo organizirali enkrat v spomladanskih mesecih. Izmenjava izkušenj OZD sorodne tehnologije, je zelo koristna, saj rešujemo enake ali sorodne probleme.

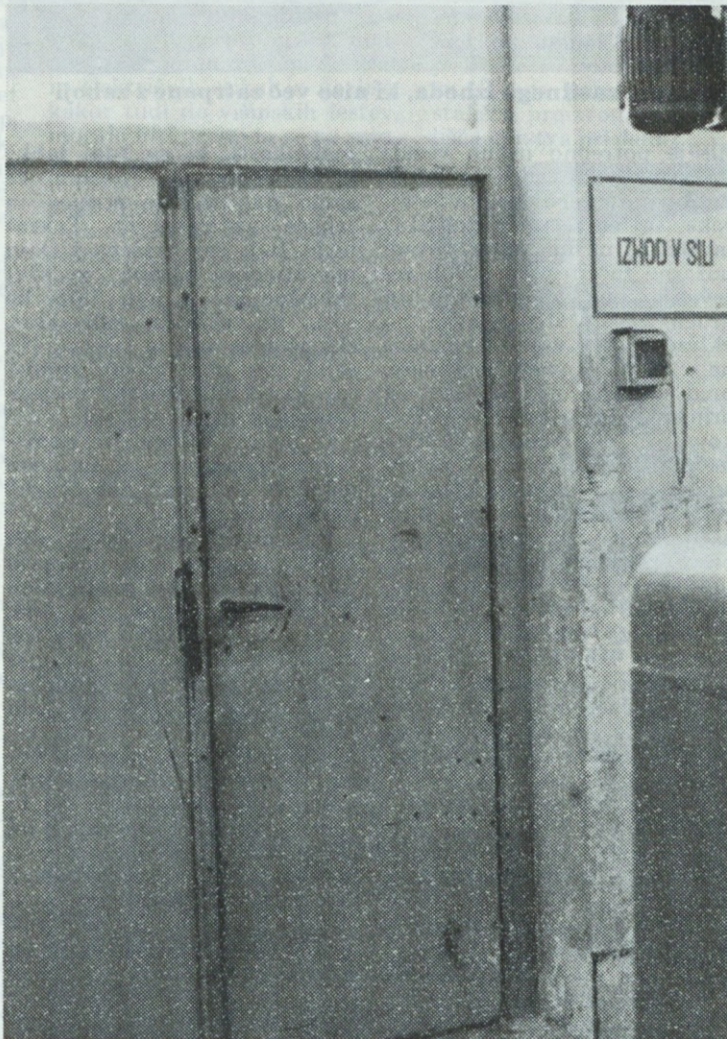
V našem GD je včlanjenih 165 članov. Toliko je tudi naročnikov Gasilskega vestnika. Če večina teh naročnikov prebere članke, ki jih zanimajo poleg tega pa tekoče spremlja-

jo sestavke o požarnih novitetah in problemih požarnega varstva v naši DO v Litijskem predilcu, vam kaj novega nimam povedati. Poleg tega me bo tov. Lesjak Franci, varnostni inženir toliko dopolnil v svojem zanimivem prispevku, da bom jaz ostal le načelen. Predvsem bi rad izrazil željo, da bi v resničnih težavah, ki jih povzroča investicijska gradnja, pomanjkanje oz. velika fluktuacija delovne sile, le uspehi na vsak način kakor koli strokovno izpopolnjevali vse naše delavce, ker je ob pogojih,

(Nadaljevanje na 6. strani)

Napis v predilnici sintetične opozarja na zasilni izhod

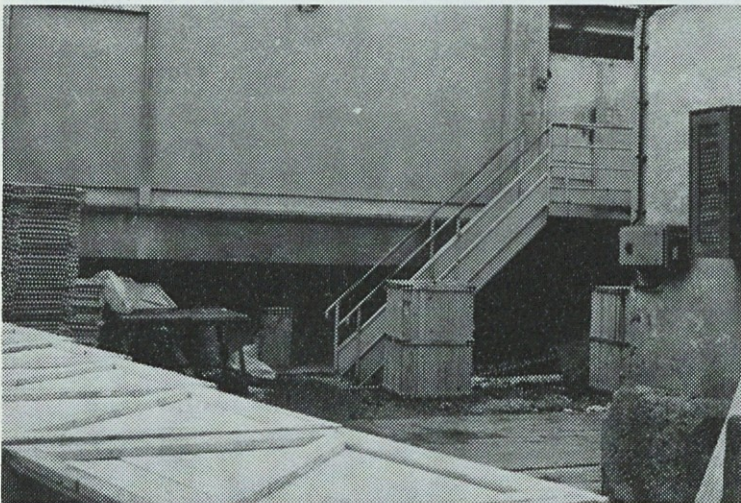
Zasilni izhod

Plenum IGD Predilnica Litija

(Nadaljevanje s 5. strani)

ki jih navajam, to izpopolnjevanje še bolj potrebno. V letu 1978 nas je poučil o uporabi dihalnih aparatov za kisik le en gost iz ljubljanske poklicne brigade, drugega izobraževanja, razen ob sprejemu novih delavcev, nismo imeli.

Člani GD so večinoma, in naj bi v bodoče tudi bili, istočasno tudi člani gasilskih enot CZ, zato je pomembno, da se hkrati in skupaj z njimi čim uspešneje pripravljamo, kot da bo vojna jutri, v resnici pa naj je nikoli ne bo. Same gasilske enote CZ strokovno gotovo še niso dovolj usposobljene, zato

Stopnice zasilnega izhoda, ki niso več zatrpane z zaboji

jih je potrebno nujno vezati na strokovne kadre iz PGD. Zahtevnost del teh enot je široka, saj so sestavni del SLO in DS, ki ne bde samo zaradi požarne zaščite, pomoči in reševanja ob elementarnih in drugih nesrečah, temveč so vključene še v vse ostale izredne, nepričakovane primere, predvsem pa pripravljene za primer vojne nevarnosti. Rokovati morajo znati z različno mehanizacijo, poznati različna sredstva in snovi, s katerimi gasijo, oziroma kakšno snov gasijo, poznati pravilne pristope v različnih situacijah, ki jim jih pripravi življenje, itd.

Pozabiti ne smemo, da bi šlo v vojni za množične požare, porušene komunalne naprave in reševanje življenj, ki si jih v mirnem času težko predstavljamo. Te predpostavke naj bodo izhodišča naših priprav! O pomenu vključevanja žena v gasilske vrste oz. CZ, posebno v naših DO in v pomenu republiškega posvetovanja na temo »Gasilstvo in civilna zaščita« predstavnikov RSLO, Zveze SIS SRS za varstvo pred požari in GZ Slovenije, bo kaj več povedal tov. Mali Franc, referent za LO in DS.

Naša DO ima dobro urejeno protipožarno preventivo, kljub

temu pa menim, da je vsako večje varovanje družbenega bogastva za nas in našo skupnost samo nova pridobitev, zato podpiram idejo komisije za varstvo pri delu in komisije za požarno varnost, da hkrati ob izgradnji novega »MATREZ-ovega« skladišča, zgradimo tudi novo vodno zaježitev. Pravočasno in pripravljeni na požar, lahko kmalu poplačamo vse dodatne stroške te izgradnje.

Ob dokončani investicijski izgradnji in prehodu na enotno troizmensko delo, sem prepričan, da se bodo tudi možnosti za delo gasilcev v našem društvu močno povečale, zmanjšalo pa tudi število zanetkov. Ob skoraj tekočem teku strojev, pomanjkanju delovne sile, mnogih predstavitev idr. je lažje spregledati

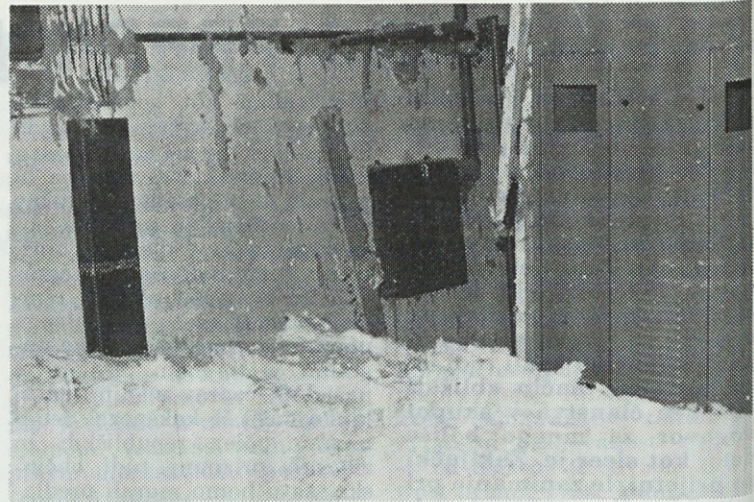
malenkosti, ki so tudi lahko vzrok zanetkov (mislim že samo na čiščenje strojev in tekoče vzdrževanje). Takrat bodo tudi seje našega UO in operativnega štaba večkrat sklepne kot v letu 1978, ko smo jih sklicali sedemkrat, sklepni pa bili le trikrat. Na sejah smo obravnavali probleme, ki so bili predmet mojega pisanja in ostalih poročil.

O nabavi opreme in name-noma izpuščenem pa me bodo dopolnili še ostali poročevalci in razprava.

Pričakujem, da bodo naši člani v novem letu napravili vsaj toliko, kolikor materialno jim nudimo, še lepše pa bi bilo, če bi k delu vključili malo več idealizma, saj smo člani humane organizacije, ki je v občini gotovo najštevilnejša in zelo uspešna.

Iz plana potreb, ki ga ne bomo objavljali po posameznih postavkah je razvidno, da bi potrebovali za udeležbo na tekmovanjih, udeležbo ob praznovanju predilniškega praznika, izvedbo plenuma, nabavo stenskih in nekaj žepnih koledarčkov, potem pa strokovno ekskurzijo, 34,210 din.

Po tem poročilu je bilo podano še poročilo poveljnika,

V čistilnici bombaža je velika požarna nevarnost, zato hidranti in ostale protipožarne naprave ne smejo biti zalozene

blagajnika, poročilo nadzorne-ga odbora, obsežna in zanimiva informacija o delu komisije za varstvo in požarni varnosti v naši DO, tov. Mali Franc je govoril o aktualnih vprašanjih skupnega pomena za gasilstvo in CZ. Ta problematika bi bila vredna posebnega članka, ker dogovorjeno dopolnjuje predsednikovo poročilo.

Po poročilih se je razvila živahna razprava v kateri je sodelovalo več razpravalcev. Tov. Stamatovski, direktor proizvodnega sektorja, je poudaril, da je gasilske vaje predvsem potrebno popestriti in jih prilagoditi situacijam in nevarnostim, ki se ob požaru lahko pojavijo v našem kolektivu. Z načinom uporabe posameznih gasilskih aparatov pa bi bilo nujno seznaniti zaposlene ženske, ker je predilnica končno le ženski kolektiv in ni potrebno vedno čakati na pomoč moških. S pravočasno intervencijo lahko preprečimo mnogo materialne škode. Za dokazne vaje desetih minut,

menim, bi se gotovo našel čas tudi med rednim delom.

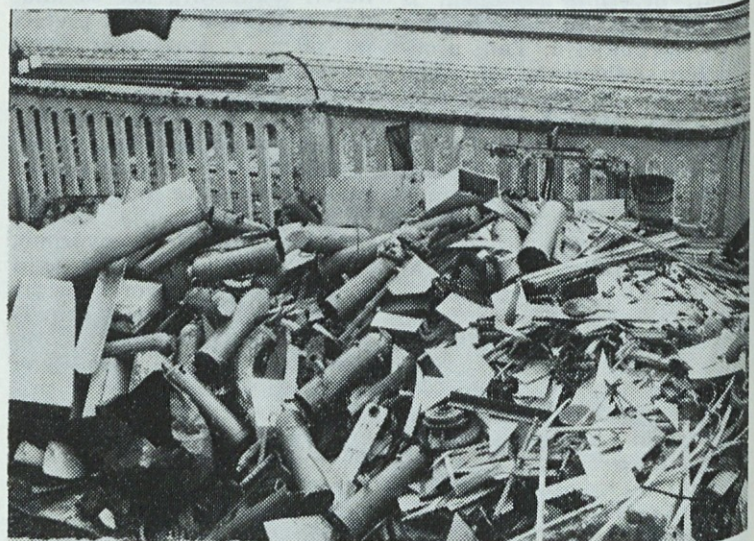
Tov. Benčič, tajnik OGZ, je seznanil prisotne tudi o planu OGZ in nakupu kombiniranega gasilskega avtomobila, s katerim bomo mogli gasiti vse vrste požarov. Poudaril je pomen povečane aktivnosti v predkongresnem tekmovanju GZS v prihodnjem letu, in letošnji akciji »Nič nas ne sme presenetiti«.

Varnostni inženir tov. Lesjak je med drugim povedal, da bomo v mesecu oktobru pričeli tečaj za vse mojstre in brigade, da bi znali vsi člani kolektiva ravnanje z gasilskimi in dihalnimi aparati.

Plenum je potrdil tudi novo tajnico društva, tov. Šmid Minko in novo blagajničarko, tov. Prosenc Ani. To pomeni, da moremo s primernim delom vključiti v naše vrste tudi več članic.

Plenum smo zaključili v prijetnem razpoloženju.

Vinko Kržan

Odlagališče za odpadni material ob ograji z železnico

VARSTVO OKOLJA

V mesecu marcu je bila v Grobljah pri Domžalah regionalna konferenca za varstvo okolja. Na konferenci so bili podani strokovni referati s tega področja. Moj kooreferat je bil: Varstvo okolja v Predilnici Litija.

Ob zaključku smo si ogledali čistilno napravo, ki očisti industrijske vode domžalskega območja.

Posebne naprave v vodnih bazenih čistilne naprave odstranijo iz vode trde predmete, maščobe in pesek.

Z mešalci zraka se zagotavljajo pogoji za rast bakterij, ki odstranjujejo vse nečistoče. Pri tem procesu se sprošča toplotna energija, ki bo ogrevala tople grede vrtnarije. Usedlino, to je blato, bodo uporabili kot gnojilo. Čistilna naprava očisti vodo 95 %. Razveseljivo je, da smo projektirali čistilno napravo v Sloveniji in jo tudi sami izdelali. Tudi v Litiji bo izgrajena taka naprava ob reki Savi. Ta bo očistila vode iz kanalizacije in odplake iz tovarne usnja.

Litijski predilec je že obravnaval varstvo okolja v občini Litija. Nismo pa podrobneje pisali o varstvu okolja v naši delovni organizaciji.

V Predilnici Litija predelamo letno ca. 8000 ton bombažne, sintetične in celulozne preje. Dnevno predelamo 1450 kg bombažnih odpadkov. Bombažni prah, stisnjen v bale, prodamo privatnikom za gnojilo. Koncentracija bombažnega prahu v bombažni čistilnici znaša 1–2 mg na kubični meter zraka, kar je še v mejah normativov.

V proizvodnih oddelkih so nameščene klima naprave. Čistilne naprave perejo zrak, odpadki se odsesavajo v prašne komore. Pri čiščenju prašnih komor in posameznih strojev delavci uporabljajo respiratorje. Kljub vsem tem preventivnim ukrepom bombažni prah, ki ga vdihavamo, kvarno deluje na dihalne organe. Posledica večletnega vdihovanja bombažnega prahu so bronhialne astme, ki prehajajo v poklicno obolenje, bisinozo. Zdravstveno zavarovanje prizna poklicno obolenje bisinozo delavcem, ki so delali v prašnem okolju in pri katerih je ugotovljeno, da so občutljivi na bombažni prah.

Temperatura, relativna vlaga in hitrost gibanja zraka znaša:

Temperatura 22–30 stopinj Celzija.

Relativna vlaga 40–60 %.

Hitrost gibanja zraka do 0,4 m/s.

V letnem razdobju temperatura zraka presega gornje normative.

Hrup

Hrup v oddelkih presega dovoljeni nivo in se giblje med 85 in 95 dB. Na dvorišču delovne

organizacije dosega hrup 77 decibelov (A).

Parkirišče 60–65 dB (A).

Kidričeva ulica 46 dB (A).

Cesta Zasavskega bataljona 45 dB (A).

Preventivni ukrepi pri zmanjševanju hrupa

Normativ za stanovanjska naselja (Ur. list št. 3/77) ne sme presegati v dnevnem času 55 dB (A) in v nočnem času 45 dB (A). V industrijskem območju hrupnost ne sme presegati 70 dB (A). Hrup v okolici delovne organizacije bistveno ne presega normativov.

Ventilacijske naprave, ki povzročajo hrup, projektiramo od smeri sever–vzhod in ga usmerjamo na industrijsko območje. Hrup ventilatorjev zmanjšujemo z dušenjem.

Trdni odpadki

Odpadke cevk, lesa in embalaže odvažamo na smetišče v Praprošče in te odpadke vamo z zemljo.

V delovni organizaciji je več odpadkov od novih strojev, ki so pakirani v zabojih. Odpadke odlagamo na dvorišču. Posamezniki z odpadki založijo transportna pota, hidrante in zasilne izhode. Delavski svet je na zadnji seji sprejel sklep, da odgovorne osebe, t. j. direktorji sektorjev in v oddelkih mojstri, takoj odstranijo odpadke, ki niso pravilno uskladiščeni.

Nepravilno odloženi odpadki so bili odstranjeni in je sedaj več reda in čistoče.

Litijski predilec nas s fotografijami opozarja na pravičen odnos do varstva okolja. V naši delovni organizaciji z zatranostjo poti ogrožamo požarno varnost in je vsako zatranje transportnih poti po določilih Zakona o varstvu pred požarom kaznivo.

Fekalije

Greznice izpraznujemo tromesečno, jih desinficiramo in o tem vodimo obratni dnevnik. Greznice izpraznjuje pooblaščen komunalno podjetje.

Kurilno olje

2 stabilni cisterni imata do 200 ton prostornine in sta nameščeni v jašku, ki je zavarovan, da ob izlitju olje ne more izteči v mestno kanalizacijo.

Atmosferske vode iz jaška se odstranjujejo pod nadzorom kurjačev. Delovna organizacija ne uporablja pri mazanju odmaščevanju nevarnih snovi. Odpadno olje dostavljamo »Petrolu«.

Tovarniški dimnik (plini od mazuta) je visok 49 m. Kon-

centracija plinov v zimskem razdobju ne presega normativov.

Tekstilne surovine so lahko vnetljive. Zato je v delovni organizaciji urejeno varstvo pred požarom. Na zahodni strani je požarni bazen, ki je ograjen z žično ograjo. Porabno vodo črpamo iz reke Save (lastna črpalka).

Hidranto omrežje je priključeno na mestni vodovod.

Z industrializacijo delovne organizacije se redčijo zelene površine. Skladno z načrti družbene samozastite in družbenopolitičnimi organizacijami se ureja zeleni pas.

Osvetlitev

Dvorišče delovne organizacije je osvetljeno. Ulice so

osvetljene z mestno ulično razsvetljavo.

Pred podjetjem je parkirni prostor. Cesta med ograjo in požarnim bazenom bo po projektu trasirana izven industrijske cone. Nadzor nad delovnimi razmerami in varstvom okolja opravlja v delovni organizaciji služba varstva pri delu.

Periodično opravljamo meritve hrupa, zaprašenosti zraka, klime in drugih škodljivih snovi.

Komisija za varstvo pri delu in požarno varnost obravnava na sejah varstvo okolja in časovno poročila DS. Član komisije sodeluje tudi v komisiji za varstvo okolja občine Litija.

F. LESJAK

Transportne poti

V naši delovni organizaciji je še vedno veliko delovnih mest, med katerimi se mora transport vršiti ročno, ne pa mehanizirano, npr. preko transportnih cevovodov in slično. Transportne poti so zelo važen element v tehnološkem procesu, prav tako pa zaradi neurejenih transportnih poti lahko pride do poškodb delavcev, ki so lahko tudi težjega značaja.

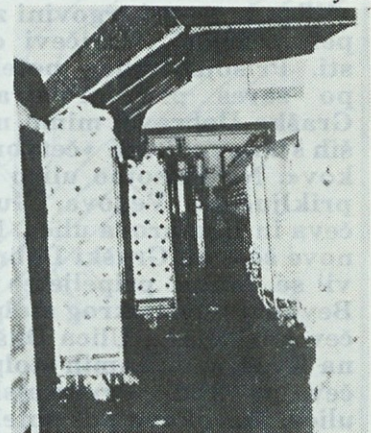
Pravilnik o varstvu pri delu Predilnice Litija določa, da morajo biti glavni prehodi dovolj široki in ne smejo biti zatrpani in založeni. Transportna pota morajo biti primerno označena in opremljena s predpisanimi prometnimi znaki in opozorili. Stopnišča, hodniki, prehodi in dostopi do vrat in električnih stikal in vozlišč, kakor tudi do višinskih lestev, morajo biti prosti in se ne smejo uporabljati za shranjevanje in odlaganje materiala ali za delo. Tudi embalaža se mora shranjevati na določenem prostoru, predvsem pa se ne sme puščati okoli požarnovarnostnih naprav, posebno je to aktualno v čistilnici in predpredilnici, kjer je požarna nevarnost največja.

V naši delovni organizaciji beležimo precej poškodb na delu, katerih vzrok so transportna pota na eni strani oziroma transportna sredstva po drugi strani. To je tudi zaradi tega, ker nekatere transportne poti vodijo skozi oddelke, ki se rekonstruirajo, predvsem v predpredilnici oziroma čistilnici, kar zahteva od transport-

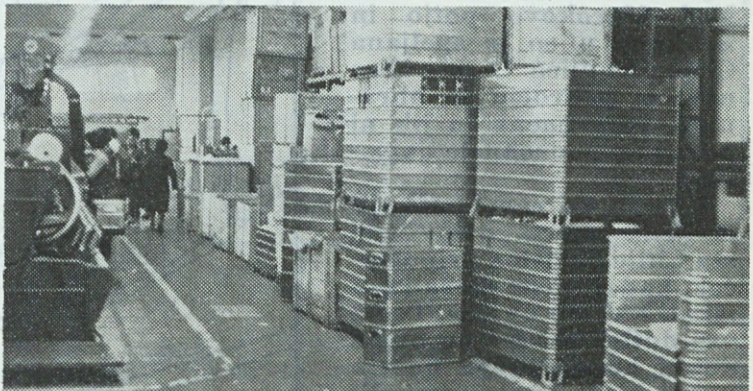
nih delavcev še večjo pazljivost pri opravljanju svojega dela.

Prizadevati si morajo, da tudi pri rekonstrukciji bistveno ne otežimo notranjega transporta, da se strojni deli, embalaža in ostalo ne pušča kjerkoli, ampak da se shranjuje na za to določenem prostoru. To je pomembno tako s stališča proizvodnje kot s stališča varstva pri delu.

Andrej K.

Tudi prehodi iz oddelka v oddelek morajo biti dovolj široki in urejeni

Kontejnerji in zaboji segajo čez črto, ki označuje transportno pot

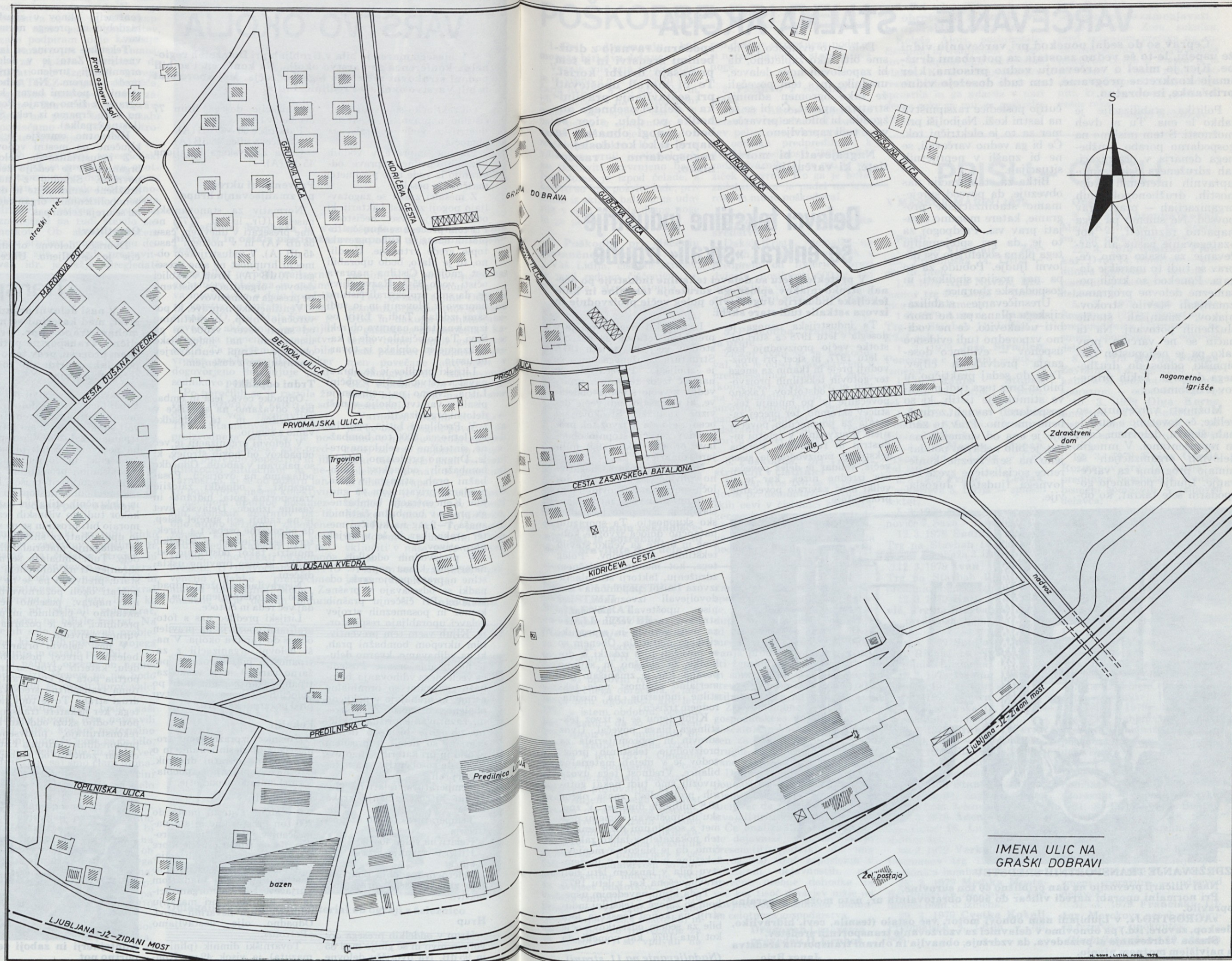
NOVA IMENA ULIC NA GRAŠKI DOBRAVI

V februarski številki našega glasila ste si lahko ogledali in prebrali članek o novem imenovanju ulic na Rozmanovem trgu. Da ne bi bili stanovalci levega brega Litije prikrajšani za tak načrt, smo se odločili objaviti še načrt Graške Dobrave, ki je v zadnjih letih močno spremenila svoj videz. Nastale so nove ulice, ob njih pa zrastle predvsem individualne stanovanjske hiše. Ne bomo se preveč motili, če povemo, da še sami stanovalci Graške Dobrave ne poznajo imen svojih ulic.

Najdaljša ulica je Kidričeva cesta, ki se začne pri zdravstvenem domu, poteka nad Predilnico mimo trgovine, vse do stanovanjske hiše Bric. Cesta Zasavskega bataljona, ki bo v letošnjem letu asfaltirana, poteka od križišča pri zdravstvenem domu, mimo »Vile« in se pri trgovini zopet priključi Kidričevi cesti. Prisojna ulica poteka po zares prisojni strani Graške Dobrave, mimo naših stanovanjskih »četrčkov«. Na Prisojno ulico so priključene Vegova, Gubčeva in Badjurova ulica. Do nove šole na Graški Dobravi se lahko pripeljete po Bevkovi ulici. Okrog stolpičev je speljana Ulica Dušana Kvedra, do samih stolpičev pa vodi Prvomajska ulica. Marokova pot poteka mimo naselja 25. maja, križa Bevkovo ulico in se priključi na Kidričevo cesto. Med Marokovo potjo in Bevkovo ulico je speljana Grumova ulica. Ostale ulice na tem področju so ohranile svoja imena in jih ni potrebno podrobneje opisovati.

Upamo, da vam bosta objavljena načrta delov mesta Litije koristen pripomoček, kadar boste morali poiskati kakšen naslov. To pa vse dotlej, dokler ne bomo dobili kompletnega načrta mesta Litije z vrisanimi ulicami.

Marjan Sonc

IMENA ULIC NA
GRAŠKI DOBRAVI

VARČEVANJE — STALNA AKCIJA

Čeprav so do sedaj ponekod pri varčevanju vidni že uspehi, le-to še vedno zaostaja za potrebami družbe. Kjer je misel o varčevanju vedno prisotna, kjer imajo konkretne programe, tam tudi dosežejo vidne prihranke, in obratno.

Politika stabilizacije je lahko le ena. Tu ni dveh možnosti. S tem mislimo na gospodarno porabo družbenega denarja v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah — pravzaprav povsod. Ne smemo pa tega napačno razumeti — kot »zategovanje pasu« ali varčevanje za vsako ceno, čeprav se tudi to marsikje dogaja. Ponekod so krčili posamezne delovne programe, zmanjšali število strokovnjakov, zmanjšali število službenih potovanj. Na ta način se ne varčuje, prav tako pa je nedopusten razsipniški odnos do družbenega denarja. Takih primerov je ogromno.

Možnosti varčevanja so velike, če govorimo o surovinah, škartu, delovnem času in reprezentanci. V mnogih delovnih organizacijah še nimajo programa za varčevanje. Ljudje postanejo gospodarni šele takrat, ko ob-

čutijo posledice razsipništva na lastni koži. Najboljši primer za to je električni tok. Če bi ga vedno varčevali, se ne bi znašli v neprijetnih situacijah.

Bitka za stabilizacijo nas obvezuje, da povsod sprejemamo stabilizacijske programe, katere moramo izvajati prav vsi. Predpogoj za to je, da pri sprejemanju tega plana sodelujejo vsi delovni ljudje. Pobudo za to pa naj nosijo sindikati in gospodarske zbornice.

Uresničevanje stabilizacijskega plana pa ne more biti učinkovito, če ne vodimo vzporedno tudi evidenco uspehov — evidenco doseganja predvidenih ciljev. Tega do sedaj praktično ni bilo in brez tega tudi ni prave stimulacije tistih, ki so gospodarno ravnali z družbeno imovino. Prav to zadnje je ena od važnejših nalog, je bilo nedavno poudarjeno na seji zvezne konference socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

Delo s to evidenco pa ne sme biti tako zapleteno, da bi zaposlovali nove delavce, uradnike in s tem povečali že tako ogromen administrativni aparat. Če bi se to zgodilo, bi bilo vse privarčevano tudi zapravljeno.

Nagrajevati bi morali tiste, ki varčujejo — go-

spodarno ravnajo z družbenimi sredstvi in s tem prinašajo družbi korist. To bi morali upoštevati pri sestavljanju pravilnika o delitvi osebnega dohodka po delu, sicer se bodo mnogi obnašali še naprej tako kot doslej — negospodarno — razsipniško.

Delavci tekstilne industrije še enkrat »stkali« izgube

V preteklem letu so delavci tekstilne industrije po ocenah strokovnjakov splošnega združenja tekstilne in konfekcijske industrije Jugoslavije poleg večje proizvodnje in izvoza »stkali« tudi stare skrbi.

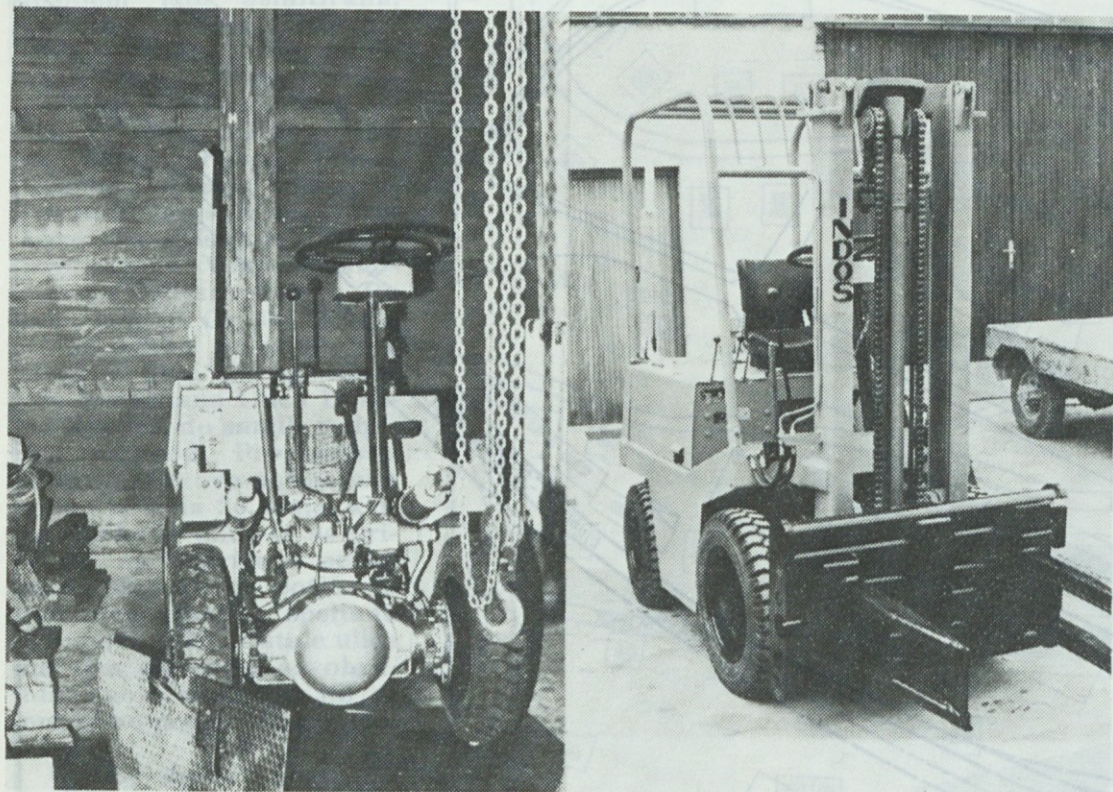
Ta industrijska panoga je dosegla v letu 1978 ca. štiri odstotke večjo proizvodnjo kot v letu 1977, in sicer pri proizvodnji preje in tkanin za enega ter gotovih tekstilnih proizvodov za šest odstotkov. Takšno povečanje je, po mnenju tekstilcev skromno, ter precej zaostaja za povprečnim povečanjem proizvodnje v celotni industriji in rudarstvu. Poraba tekstilnih proizvodov je sicer večja, vendar je delež povečanja izredno nizek, kar je v veliki meri zaviralo povečanje proizvodnje.

Izvoz tekstilnega blaga je v preteklem letu bil za pet odstotkov večji kot v letu 1977. Struktura izvoženega blaga se je izboljšala. Povečal se je namreč izvoz tekstilnih proizvodov z večjo stopnjo obdelave, ki prinašajo tudi večje devizne zaslužke. Strokovnjaki ocenjujejo, da je izvoz teh proizvodov z večjo stopnjo obdelave prinesel okrog 9,8 milijarde dinarjev.

Na obseg izvoza so negativno vplivale omejitve, ki jih določa sporazum o trgovini s tekstilnimi proizvodi med Jugoslavijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo. Ta sporazum natančno določa izvozne količine in limite za veliko število tekstilnih proizvodov. Poleg tega, kot menijo v splošnem združenju, faktorji stimulacije izvoza niso popolnoma zadovoljevali izvoznikov, ker niso upoštevali povečanja stroškov zaradi večjih dajatev za uvoz surovin in reprodukcijskega materiala. Obenem so se povečali tudi izdatki iz dohodka za splošno in skupno porabo, kar je zmanjšalo primerjalno prednost naše tekstilne industrije na mednarodnem tržišču.

Kljub temu se je izvoz tekstilnega blaga povečal. Uvoz surovin in repromateriala za proizvodnjo tekstilnih proizvodov je v mejah materialne bilance. Vrednost tega uvoza (uvozili smo tudi nekaj gotovih proizvodov) znaša okrog 10,8 milijarde dinarjev. V znesku ni upoštevan obmejni promet s sosednjimi državami. Iz teh pokazateljev lahko zaključimo, da je blagovna menjava tekstilne industrije v inozemstvu bila v lanskem letu bolj uravnotežena kot v letu 1977.

Toda kljub navedenim uspehom so zaloge v tekstilni industriji na koncu lanskega leta bile za sedem odstotkov večje kot leta 1977, kar pomeni, da

VZDRŽEVANJE TRANSPORTNIH SREDSTEV

Naši viličarji prevažajo na dan približno 60 ton surovin. Pri normalni uporabi naredi viličar do 5000 obratov na ur, nato mora v generalno popravilo.

»AGROSTROJ«, v Ljubljani nam obnovi motor, vse ostalo (tesnila, cevi, hidravliko, teleskop, zavore, itd.) pa obnovimo v delavnici za vzdrževanje transportnih sredstev.

Služba vzdrževanja si prizadeva, da vzdržuje, obnavlja in ohrani transportna sredstva na najvišjem možnem nivoju.

Janez Bric

(Nadaljevanje na 11. strani)

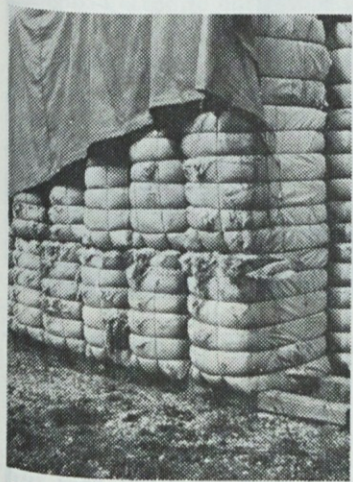
POŠKODBE PRI DELU

1. Pri odzemanju bal morata biti dva delavca

Voznik viličarja Kralj Ivan je iz višine 3 m s kleščami viličarja dvignil 6 bal sintetične in jih postavil na transportni prostor. Pri spustu bal je 1 bala padla iz oprijemala viličarja. Dve bali je odpeljal v mešalnico vlaken. Ko se je z viličarjem vrnil, je skušal ročno postaviti prevrnjeno balo. Nenadoma je izpod čelade, s katero so bile pokrite bale, priletela iz sklada bala in ga udarila v nart stopala desne noge in ga poškodovala.

2. Poškodba pri čiščenju prstančnega stroja

Vaš Lidija, čistilka strojev, je med rednim čiščenjem prstančnega stroja stopila na

Pri odzemanju uskladiščenih bal je potrebno, da to delo opravljata dva delavca

rob deščice parketnega poda in si nategnila mišice stopala leve noge.

3. Pazljivo z ročnimi vozički

Jančar Anton, transportni delavec v sukalnici ef. sukanec peljal voziček s predprejo iz oddelka predpredilnice k dvigalu, nosilnosti 750 kg. Zaradi nevarnih tal se mu je voziček prevrnil. Ko ga je hotel zadržati, mu je padel na levo roko in mu jo poškodoval.

4. Zopet transportna sredstva

Dakić Krista, snemalka na flyerjih, je peljala voziček s predprejo od flyerjev proti dvigalu, nosilnosti 500 kg. Pri tem se ji je voziček s predprejo prevrnil in ji poškodoval desno nogo.

5. Poškodba transporterja preje

Žičkar Ivan se je poškodoval, ko je odšel s sodelavcem v predmešalnico vlaken po zaboj (kontejner) preje. Ker je bila na nakladalni rampi skladišča surovin transportna pot zatpana z balami, sta jih hotela odstraniti. Pri tem se je transportni delavec poškodoval.

6. Poškodba pri rekonstrukciji v čistilnici

Klepar Kos Ivo se je poškodoval pri demontaži ventilacijskih cevi v čistilnici bombaža, ker se je koleno cevi v prirobnik zavrtelo proti poškodovancu in ga ranilo v del obraza pod očesom.

zmanjševanje reproduksijske sposobnosti tekstilne idnustrije. Moramo omeniti tudi pojav dupliranja kapacitet v tekstilni industriji, do česar prihaja med drugim tudi zaradi reševanja problemov nezaposlenosti ženske delovne sile na eni in sorazmerno skromnih sredstev potrebnih za gradnjo tekstilnih tovarn na drugi strani.

Za pomembnejšeboljšanje gospodarskega položaja ni zadostalo lanskoletno povečanje cen za 6,2 odstotka, ker so v drugih dejavnostih cene povečane za precej večje odstotke. Delavci tekstilne industrije poudarjajo, da so se s povečanjem cen gibali v mejah resolucij ter da tudi letos ne bodo izvajali pritiska na cene.

Ce analiziramo vse navedene dejavnike, nas ne morejo presenetiti podatki, da ima okrog 330 tisoč zaposlenih v tekstilnih dejavnostih, povprečne osebne dohodke za več kot tisoč dinarjev nižje od povprečnega osebnega dohodka celotnega gospodarstva.

Dragovan Lazarević
prevedel: D. Grubor

7. Pri odstranjevanju žice in obročnega železa je treba uporabljati rokavice

Koleša Alojz, posluževalec čistilnih in rahljalnih agregatov, je odpiral bale sintetičnih vlaken. Ko je s škarjami prerezal jekleno žico, se je ta sprostila in ga udarila v nart desne roke in mu ga poškodovala.

8. Poškodovane vodilce je treba redno zamenjavati

Ko je Jere Zora, sukalka, pred vezanjem pretrga na sukalnem stroju s silo potegnila plastično cevko iz vretenca, je pri tem z roko zadela ob obkrušeni porcelanasti vodilec niti, ki jo je ranil v nadlaket desne roke.

Andrej Krhlikar

PRIŠLI – ODŠLI

V MESECU MARCU 1979

Odšli:

3. 3. 1979 **Antonija Kokalj**, Mala Kostrevnica 12, Šmartno, zbir. cev, upokojitev;

22. 3. 1979 **Justina Plančar**, Dvor 14, Šmartno – predilnica sintetične 2. izmena – pismeni sporazum – odpoved delavca;

5. 3. 1979 **Jože Lupše**, Šmartno 127 b, Šmartno – predpredilnica 1. izmena – pismeni sporazum – odpoved delavca;

8. 3. 1979 **Marija Požega**, Zavrstnik 1 a, Šmartno – sukalnica 2. izmena – pismeni sporazum – odpoved delavke;

10. 3. 1979 **Olga Kerne**, Šmartno 127 a, Šmartno – čist. kolona predpred. – pismeni sporazum – odpoved delavke;

12. 3. 1979 **Enisa Gerzić**, Rozmanov trg 12, Litija – predilnica bombaža 3. izmena, pismeni sporazum – odpoved delavca;

14. 3. 1979 **Vida Zagorc**, Trg na Stavbah 15, Litija – predilnica bombaža 2. izmena, pismeni sporazum – odpoved delavca;

14. 3. 1979 **Anica Marinovič**, Trg na Stavbah 7, Litija, predilnica bombaža 2. izmena, pismeni sporazum – odpoved delavke;

22. 3. 1979 **Dušan Bilbija**, Ponoviče 21 a, Sava, transport, pismeni sporazum – odpoved delavca;

15. 3. 1979 **Karmen Sterle**, Rozmanov trg 18, Litija, – kom. sek. pismeni sporazum – odpoved delavke;

31. 3. 1979 **Stanislava Mele**, Zg. Jablanica 19, Litija, predilnica bombaža 3. izmena, pismeni sporazum – odpoved delavke;

31. 3. 1979 **Jožefa Bračun**, Polje 1, Zagorje, predilnica bombaža 3. izmena, pismeni sporazum – odpoved delavke;

31. 3. 1979 **Anton Šuštaršič**, Rozmanov trg 18, transport, pismeni sporazum – odpoved delavca;

31. 3. 1979 **Jože Kostevc**, Rozmanov trg 19, Litija, predilnica sintetične 2. izmena, pismeni sporazum – odpoved delavca;

31. 3. 1979 **Franciška Ulčar**, Marokova pot 6, predilnica rezerve – upokojitev;

(Nadaljevanje na 12. strani)

Prišli:

1. 3. 1979 **Vladimir Zevnik**, Predilniška 14, Litija – obr. dr. preh.,

1. 3. 1979 **Ana Novak**, Rozmanov trg 26, Litija – predilnica bom. 2. izmena;

1. 3. 1979 **Anton Jančar**, Trg na Stavbah 11, Litija, – S%ef. suk.,

1. 3. 1979 **Jože Strmljen**, Ponoviška c. 5 Litija, – suk. 2. izmena;

1. 3. 1979 **Janja Stopar**, Šmartno 83, Litija, – proiz. sek. – labor.,

1. 3. 1979 **Janko Bregar**, Ponoviška 5, Litija – predpredilnica 1. izmena;

1. 3. 1979 **Marina Zupan**, Prvomajska 2, Litija – Čist. kol. sukal.,

5. 3. 1979 **Franc Lesjak**, Cankarjeva 5, Litija – splošni sektor;

5. 3. 1979 **Sašo Remec**, Ponoviče 7, Sava – remont II;

12. 3. 1979 **Sadika Koltak**, Trg na Stavbah 14, Litija – predil. bombaža 3. izmena;

12. 3. 1979 **Ivan Žičkar**, Trg na Stavbah 1, Litija – predilnica bom. 2. izmena;

12. 3. 1979 **Kata Topalovič**, Trg na Stavbah 12, Litija – predilnica bombaža 2. izmena;

15. 3. 1979 **Senija Odobašič**, Ribnik 14, Trbovlje – predilnica 2. izmena;

20. 3. 1979 **Helena Hiršel**, Vače 56, Litija – fin. sek.,

20. 3. 1979 **Ismira Husanovič**, Kolodvorska 15, Trbovlje – predilnica 2. izmena;

20. 3. 1979 **Franc Cerar**, Bitiče 3, Litija – transport;

21. 3. 1979 **Slavica Jolič**, Zavrstnik 1 a, Litija – predilnica bom. 2. izmena;

21. 3. 1979 **Stanika Antič**, Kidričeva 64, Zagorje – predilnica bom. 2. izmena;

21. 3. 1979 **Adem Hasani**, Sp. Hotič 18, Litija – transportni del.,

26. 3. 1979 **Verka Kajišič**, Rozmanov trg 12, Litija – predilnica bombaža 3. izmena;

28. 3. 1979 **Medika Mustafič**, Ponoviče 20, Sava – predilnica bom. 3. izmena;

29. 3. 1979 **Cvetka Kokalj**, Prvomajska 4, Litija – fin. sek.,

PRIŠLI — ODŠLI

(Nadaljevanje z 11. strani)

31. 3. 1979 **Frančiška Železnik**, Rozmanov trg 16, Litija, predilnica sintetične 1. izmena, pismeni sporazum — odpoved delavke;

31. 3. 1979 **Sonja Pavliha**, C. Dušana Kvedra 27, Litija, proiz. sek. pismeni sporazum — odpoved delavke;

31. 3. 1979 **Eli Pavliha**, Rozmanov trg 9, proizv. sek. — pismeni sporazum — odpoved delavke;

31. 3. 1979 **Milojka Jeretina**, Polje 16, Zagorje, predilnica bombaža 2. izmena, pismeni sporazum — odpoved delavke;

31. 3. 1979 **Mirjana Jolič**, Rozmanov trg 10, Litija, predilnica sintetične, 2. izmena, pismeni sporazum — odpoved delavke;

31. 3. 1979 **Justa Kos**, Rozmanov trg 19, Litija, valjčkar, upokožitev;

31. 3. 1979 **Kristina Belec**, Trg na Stavbah 6, Litija, vlagalica — upokožitev;

17. 1. 1979 **Ferkija Ferizović**, C. Zmage 59, Zagorje — predilnica sintetične 3. izmena, ukrep prenehanja;

31. 3. 1979 **Marinka Hauptman**, Zavrstnik 18, Šmartno, upokožitev;

27. 3. 1979 **Jožica Potisek**, Polšnik 14, Polšnik, zbir. cev, pismeni sporazum — odpoved delavke;

Delavci premeščeni na druga dela in naloge v mesecu marcu 1979

1. 3. 1979 **Pera Vozel**, na delih in nalogah fakturist, premeščena na dela in naloge prodajni referent;

12. 3. 1979 **Štefka Jerant**, na delih in nalogah administrator, premeščena na dela in naloge fakturist;

12. 3. 1979 **Hilda Stamatovski**, na delih in nalogah sortirka preje, premeščena na dela in naloge knjigovodja OD;

19. 3. 1979 **Janez Pevec**, na delih in nalogah posluževalec mikalnikov v predpredilnici 2. izmena, premeščen na dela in naloge vratar;

6. 3. 1979 **Irena Gorjup**, na delih in nalogah snemalka predilnice sintetične 1. izmena, premeščena na dela in naloge zbiralka cev;

7. 3. 1979 **Fani Šušteršič**, na delih in nalogah vodja snemalne kolone predilnica bombaža 3. izmena, premeščena na dela in naloge zbiralka cev;

12. 3. 1979 **Marija Rožman**, na delih in nalogah predica v predil. bombaža 3. izmena, premeščena na dela in naloge predica v rez. predilnice;

20. 3. 1979 **Izeta Glotič**, na delih in nalogah snemalka v sukal. 3. izmena, premeščena na dela in naloge zbiralka cev;

27. 3. 1979 **Martina Mehle**, na delih in nalogah predica v predilnici bombaža 1. izmena, premeščena na dela in naloge predica v predilnici rezerve;

30. 3. 1979 **Metoda Baus**, na delih in nalogah obratovalni knjigovodja, premeščena na dela in naloge vodja obratovnega knjigovodstva.

Joža Sotlar

Do polne pokojninske dobe ji manjka še eno leto in pol. Če bi ji priznali delo v Nemčiji (tega pa takrat ni mogla dokazati, ker je bila njena edina priča mož — ta pa kot sorodnik ni mogel pričati), bi imela polno pokojninsko dobo. Morda bo to še lahko uredila. Na Poljskem ima še dve sestri, brata pa v Ameriki. V rojstnem kraju je bila že dvakrat na obisku — celo silili so jo, naj

veliko porabi. Tudi varstva za otroke ni bilo in otroci so morali kar sami ostajati doma.

Denar, ki ga je dobila ob upokožitvi, bo porabila za centralno kurjavo in ta jo bo, ko jo bo grela, spominjala na našo Predilnico.

Med okupacijo so tov. **Ano Bassi** Nemci odpeljali delat na Koroško. Tako kot mnogim mladim dekletom

Od leve proti desni: Ana Bassi, Alojzija Vrhovec in Elizabeta Vingert

tam ostane, pa ni hotela, saj se je preveč navadila življenja pri nas. Tam se je po vojni veliko spremenilo. Sedaj jo je povabil na obisk brat iz Amerike. Obiskala ga bo!

Vpisala se bo v Društvo upokožencev in z njimi hodila na lepe izlete.

Pri delu se je z vsemi dobro razumela, bila je marljiva delavka. Za udarniško delo je bila leta 1959 tudi odlikovana.

je bila tudi njej to prva zaposlitev. Po osvoboditvi se je zaposlila pri nas v predilnici. Leta 1945 je bila tu samo ena izmena. Delala je pri stroju, kasneje pa, ko so njen stroj zaradi rekonstrukcije odstranili, je delala v sukalnici, vendar je pri predilnih strojih ostala do konca. Dosegla je polno pokojninsko dobo.

Stanuje v lastni hiši in okoli nje je vedno dosti dela.

Tov. Alojzija se je pri nas zaposlila leta 1946. Dosegla je polno pokojninsko dobo, ker ima 2 leti in pol priznani za udeležbo pri partizanih. Sprva je delala v predilnici pri stroju, nato je postala brigadirka. Ko so se ji rodili otroci, je pričela delati v stročnarni. Tam je bilo dopoldansko delo. Tudi tu je posluževala stroj za izdelavo mehkih papirnatih cev.

Ima štiri otroke, zgradila si je hišo v Jevnici in sedaj je zadovoljna, saj je z delom kar dosti dosegla. Spominja se, kako je bilo pred leti dosti težje, v hiši ni bilo vode, ki se jo za majhne otroke

Tov. Anka Lambergar se zaradi bolezni ni mogla odzvati povabilu na srečanje ob upokožitvi in zato se nismo mogli pogovoriti o njenih spominih. Zapišemo naj pa le, da je službovala ves čas pri nas, le prvi dve leti je bila v službi v Kranju. Pri nas je bila prvo leto v proizvodnji, nato pa vsa leta v komerciali — v prodajni službi. Dosegla je polno pokojninsko dobo.

Vsem želimo še veliko zadovoljnih in zdravih let in na svidenje na srečanju ob tovarniškem prazniku!

M. M.

UPOKOJILE SO SE

V mesecu februarju so se upokojile kar štiri naše so-delavke. **Anka Lambergar** — iz komercialne, **Elizabeta Vingert** — iz predpredilnice, **Alojzija Vrhovec** — iz zbiralnice cev in **Ana Bassi** iz predilnice.

Najzanimivejšo življenjsko pot ima za seboj **tovarišica Elizabeta**. Je Poljakinja, rojena blizu Krakova. Njihovo deželo so zasedli Nemci že leta 1939. Ti so pobirali mlada dekleta za delo v Nemčiji. Tudi Elizabeto so odpeljali v neko tovarno marmelade blizu Berlina. Delali so po dvanajst ur — za tujce je bilo posebno težko. Tam je spoznala svojega moža in po koncu vojne je odšla z njim v Litijo. V naši tovarni se je zapo-

slila spomladi 1945. leta (v Nemčiji je delala od 3. marca 1942. leta, do 17. maja 1945) — tega ne bo nikoli pozabila.

Prva leta ji v Litiji ni bilo lahko. Tudi našemu jeziku se dolgo ni privadila. V predilnici Litija je ves čas delala pri strojih v predpredilnici, razen dveh let, ko je bila zaradi majhnih otrok v čistilni koloni. Do zadnjega je delala v štiririzmenskem turnusu — zadnjih osem let pri sintetiki — 4. izmena.

IN MEMORIAM

Izrečene poslovilne besede niso nikoli lahke, posebno še, kadar se poslavljamo od delavca, ki nas je zapustil v cvetu mladosti po dolgi in težki bolezni.

Sonja Kolman se je rodila leta 1947 v številni delavski družini v Litiji.

Že zgodaj je občutila vso težo življenja, saj je odrasla v povojnih letih v času graditve socialistične družbe, ko smo si morali vsi veliko odrekati. Tudi ko je prišla do lastnega kruha in pričela delati v Predilnici Litija leta 1964, ji življenje ni bilo naklonjeno. Vestno je opravljala svoje delo v oddelku družbene prehrane, dokler jo bolezen ni priklenila na posteljo. Kmalu je spoznala, da je za družbo treba storiti nekaj več, zato se je leta 1967 vključila v vrste zveze komunistov.

Že zelo kmalu jo je usoda ločila od svoje matere, na katero je bila zelo navezana. Tako se je sama borila skozi življenje. Vso luč sveta in svojo prihodnost je gradila na svoji mali Iris. Njena mnogo prerana smrt pomeni za hčerko nenadomestljivo izgubo, čeprav se še dobro ne zave, kaj je življenje, se je morala za vedno posloviti od nje.

Sonjo smo imeli radi. Starejši delavci se je še dobro spominjajo, ko jim je z vedrim nasmehom z dneva v dan prinašala malico. Bili pa so tudi dnevi, ko je bila videti otožna in zagrenjena. Nikoli je nismo spraševali zakaj.

Že več kot leto dni pa je bila v bolniškem staležu. Obiskovali smo jo tudi na domu. Vsi smo občudovali njeno voljo in pogum za lepše in boljše življenje. Sonja ni klonila! Do zadnjega trenutka se je borila in nam vsem dokazovala kaj ji pomeni življenje. Vsi vemo, da je bila hud boj med življenjem in smrtjo. Toda zmagala je smrt. Za Sonjo veliko prekmalu.

Sonji se zahvalujemo za prispevek, ki ga je s svojim delom dala k razvoju naše delovne organizacije. Ohranili jo bomo v trajnem spominu kot dobro sodelavko in nesebično tovarišico.

**Delavci Predilnice
Litija in družbeno
politične
organizacije**

Kaj veš o prometu

V Litiji je občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, pod pokroviteljstvom predilnice Litija in s pomočjo AMD ter osnovne šole Dušan Kveder-Tomaž, organiziral tradicionalno prometno prireditev za pionirsko prometno tekmovanje z naslovom Kaj veš o prometu. To tekmovanje se je začelo že jeseni v šolah z razrednimi nato šolskimi tekmovanji, po občinskem se prvaki udeležijo republiškega tekmovanja, temu sledi zvezno in se konča z mednarodnim merjenjem znanja o prometu.

Tekmovanje zajema teoretično in praktično preizkušanje znanja, poleg tega pa sodelujejo številni učenci še na kvizu in na razstavi s spisi, slikami, izdelki na temo: Kaj veš o prometu.

Posebno velik poudarek pa smo posvetili temu tekmovanju prav letos, saj je mednarodno leto otrok in s tem nam je vsem naložena še posebno velika pozornost tudi do varnosti malih nepremišljenih, čeprav o marsičem poučenih otrok na cesti.

Najboljši spis z razstave objavljamo. Ob njem se velja zamisliti in kritično presoditi, ali smo storili vse, da bodo naši otroci varni na cesti.

Takšni prizori so prepogosti na naših cestah

NA CESTI NISI SAM

Bilo je v soboto popoldne. Peš sem se odpravila v Šmartno. Že na poti me je prehitelo nekaj motoristov, ko pa sem prišla v Šmartno, sem lahko videla »čudovit« prizor. Na travniku pred kinom je trava frčala izpod koles motorjev kot izpod največje kosilnice.

Starejši moški je motoriste opomnil, vendar ga še slišati niso hoteli. Naposled jim je zagrozil z miličniki, zato so odbrzeli na cesto, se peljali okrog kinodvorane, od tam pa z vso brzino na glavno cesto. Takrat sem pomislila: Res je, delajo škodo na travniku, toda drugi udeleženci prometa na glavni cesti, predvsem

pešci, bi bili bolj varni, če bi ostali tam, kjer so bili. Zopet se je približal ropot in nekdo, ki je tudi gledal to divjanje, je zagodrnjal: »Barabe, zopet nimajo dušilec.« Kmalu so se prikazali izza ovinka in se kot lačna živina zapodili na travnik. Ob pol šestih so svojim konjičkom na bencin le privoščili oddih in se odpravili delat nered v kino.

Po končani predstavi smo se vsi, ki smo gledali film, zapodili iz dvorane. Vsi smo bili navdušeni nad dobrim filmom, zato smo hodili kar po sredini ceste. Od časa do časa smo se pomaknili proti robu ceste, da smo spustili naprej nestrpnega motorista. Takrat pa... od zadaj so me obsvetili žarometi avtomobila, nekeje sprdaj pa sem zaslišala glasno brnenje motorja, ki se je naglo približevalo. V zadnjem trenutku sem odskočila v cestni jarek. Nekaj centimetrov mimo mene je pripeljal motorist, ki je zmanjševal hitrost, kolikor je mogel. Zaneslo ga je mimo avtomobila, ki je zapeljal na sredino ceste, da bi se izognil pešcem na drugi strani cestišča. Kot po čudežu se je vse srečno končalo. Toda tisti večer sem šla domov zelo previdno. Ko pa sem varno prišla do svoje sobe, sem šele pomislila: Kaj bi se zgodilo, če se v tistem trenutku ne bi umaknila? Bili sta dve možnosti: vsa, polomljena bi nekaj tednov preležala v bolnici, ali pa bi se motorist izognil meni in bi se zaletel v avtomobil.

Pa bi bilo sploh potrebno? Mnogo nesreč bi se dalo preprečiti. Če samo pomislim, kako so že pred predstavo divjali po Šmartnem, se mi zdi čudno, da je še kakšen občan živ, da si sploh še kdo upa na cesto. Pa s tem res izkazujejo svoj pogum, kot je videti na prvi pogled?

Zdi se mi, da s tem divjanjem samo kažejo svetu, kako se neuzgojeni, kako malo spoštujejo druge udeležence v prometu. Poskušam si zamisljati cesto z nevarnim nepreglednim ovinkom. Za tem ovinkom se lahko skriva sto ovir. Lahko je na cesti kolesar, pešec, majhen otrok, starejši človek, ki se ne more hitro umakniti, pes, nasproti lahko vozi avtomobil... In kaj lahko v takem primeru stori motorist, ki z vso brzino pripelje okoli ovinka? Nič. Lahko se smrtno ponesreči ali pa ostane težak invalid do konca življenja, kar je še huje. Toda zdi se, da ti motoristi na to sploh ne pomislijo. Divjajo brez glave po cesti, od česar nimajo nič. Mogoče dobijo tu pa tam kakšen sovražen pogled, kaj drugega pa že ne. Vedejo se, kot da bi bili sami na svetu, toda dobro bi bilo, da bi si zapomnili važno pravilo: Na cesti nisi sam.

Božena Martinčič, 8. c

Zahvala

V globoki žalosti smo sprejeli vest, da nas je v hudih mukah in neznosnih bolečinah zapustila naša delavka Sonja Kolman.

Tudi tokrat se je izkazala nesebičnost človeka. Sostanovalci stanovanjske hiše na Prvomajski 2 v Litiji so ji v najtežjih trenutkih stali ob strani in ji s skrbno nego in prijazno besedo lajšali hude bolečine.

IV. osnovna organizacija sindikata Predilnice Litija se za vso nudeno pomoč najiskrenejše zahvaljuje in izreka priznanje vsem stanovalcem stanovanjske hiše na Prvomajski 2, posebno še Tereziji Donik, Mariji Hribar, Mariji Simončič in Olgi Rančigaj. Najiskrenejša hvala tudi patronažni sestri Mili Grošljevi, ki je Sonji nudila strokovno pomoč in ji dajala močno duševno oporo, da je vse težke trenutke bolečin tako hrabro prestajala.

**IV. osnovna organizacija sindikata
Predilnice Litija v Litiji**

Krvodajalska akcija

Kot vsako leto, že nekaj let nazaj, bosta tudi v tem letu dve občinski krvodajalski akciji. Prva je bila 19 in 20. marca, kot vedno, v stari osnovni šoli.

Število udeležencev, krvodajalcev iz leta v leto narašča, kar priča na veliko družbeno zavest ljudi. Zavedajo se, da kri rešuje življenja in da bo morda tudi njim kdaj potrebna takšna pomoč. Velikega pomena pa je ob takšnih akcijah tudi organiziranje krvodajalcev v delovnih organizacijah in v krajevnih organizacijah. Kljub večjemu številu udeležencev pa nismo dosegli predvidenega plana. Ta je za našo občino predvidel 622 krvodajalcev iz delovnih organizacij in 284 krvodajalcev iz krajevnih organizacij.

Pri prvih je bilo 486 udeležencev, pri drugih pa le 12 udeležencev pod planom, to je 272 udeležencev.

Svoj plan so dosegle oz. presegle krajevne organizacije: Dole, Gradišče (Pri Dolah), Primskovo, Velika Kostrevnica, Ribče, Hotič, Javorje, Jevnica, Kresnice in Velika Stanga. Iz naše tovarne se je krvodajalske akcije udeležilo 146 krvodajalcev. To so:

Janez Avbelj, Franc Izlakar, Stane Štuhec, Ivan Mežnar, Emil Jerina, Ivo Tomažič, Ana Venecija, Jože Markošek, Rudi Štrus, Mira Pavlica, Magda Pavlič, Justa Kos, Regina Krafogelj, Fani Logar, Marija Čarman, Marija Skobe, Marija Hauptman, Vladimir Čarman, Emilija Erjavec, Štefka Kos, Antonija Borišek, Angela Berčon, Tončka Avbelj, Stanislav Sukič, Silva Čepon, Marija Škarja, Andreja Indof, Marta Kotar, Pepca Pavliha, Milena Privšek, Justina Pintar, Jože Vizler, Ivana Horvat, Jože Sukič, Krista Anželj, Joža Kastelic, Branka Juvan, Ludvika Marolt, Marija Drolc, Zlata Pavlica, Sonja Remec, Jelka Juvan, Franc Janež, Ciril Hauptman, Jani Mladenich, Zvone Elzner, Vida Koci, Peter Majcen, Anton Kos, Bojan Tišler, Dušan Žlahtič, Franc Dernovšek, Zvonko Kralj, Alojz Lokar, Ivanka Vozel, Janez Hauptman, Iztok Mali, Ada Medvešek, Martin Bolte, Štefka Krhlikar, Janez Zupančič, Magda Šajnovič, Jože Privšek, Daniel Bitenc, Janez Černe, Milan Slapničar, Vinko Brčon, Ivan Čož, Pavla Cestnik, Slavka Cilenšek, Berta Močnik, Slavka Groznik, Silva Zaman, Nada Gorišek, Vinko Vahčič, Marija Joger, Marjan Kralj, Fani

Jevnišek, Zdenka Smodiš, Danica Voje, Anton Ribič, Stanislav Kovač, Štefka Lušina, Zorka Jere, Ana Merčon, Anton Boldin, Polona Koci, Marija Šuštaršič, Jože Borštnar, Marija Božjak, Fani Češek, Cveto Juvan, Franc Šepc, Jože Potisek, Franciška Juvan, Jožica Osredkar, Fani Koleča, Stane Sevljak, Silvo Jančar, Heda Jančar, Milan Kaplja, Olga Laharnar, Marija Mladenich, Jože Prijatelj, Janez Remec, Metka Škufca, Jože Rink, Ciril Miklavčič, Olga Antonič, Danica Pajk, Franc Boldin, Franc Kralj, Anica Derenčini, Anton Končina, Nada Grilj, Anica Lang, Štefka Komotar, Avgust Cirar, Anton Pavliha, Dušan Linder, Antonija Kunstelj, Ana Perme, Anton Dragar, Nace Senica, Janez Kralj, Jože Drobež, Angela Soklič, Anica Rozman, Vida Škerjanc, Janez Berdajs, Viktor Žibert, Alojz Godec, Cecilija Ceglar, Mirko Dobravec, Milojka Izlakar, Branka Juvan Fani Jene, Antonija Pajtler, Janez Dragar, Jože Kirm, Alojz Lokar, Alojz Miglič, Jože Matoz, Milena Ajdonik, Zdenka Rožman, Marija Pavlica.

Za tiste krvodajalce, ki so darovali kri že od petkrat do desetkrat, bodo priredili srečanje v posameznih krajevnih organizacijah, za tiste, ki so darovali večkrat, dvajsetkrat in več, pa bo organizirano srečanje v občinskem merilu — predvidoma 4. junija, na dan krvodajalcev.

Se nasvet bodočim krvodajalcem. Akcija traja dva dni in redno se dogaja, da je prvi dan velika gneča. Predlagajo, da bi krvodajalci iz delovnih organizacij, ker prihajajo v večjih skupinah, prišli na odvoz krvi drugi dan akcije.

M. M.

TEKSTILIADA

V VELESALOMU NA SORIŠKI PLANINI

V soboto, dne 17. 3. 1979 smo se udeležili tekme v veleslalomu v okviru 21. tekstiliade na Soriški planini nad Bohinjem. Tekmo so solidno pripravili delavci tovarne Almir iz Radovljice. Prvotno je bilo določeno smučišče na Kobli. Vsled neugodnih snežnih razmer so tekmo prestavili na Soriško planino, kjer je bilo snega nekaj nad dva metra. Vreme ni bilo ugodno za tekmovalce, katere je ovirala gosta megla. Kljub temu pa smo se kar dobro uvrstili, čeprav nismo kaj pridali trenirali.

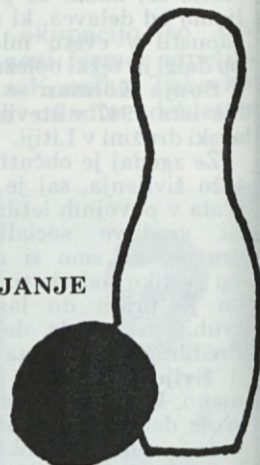
Med 22. ekipami, ki so bile uvrščene (ekipa šteje šest članov) smo se uvrstili na 19. mesto.

Nastopilo je deset naših smučarjev in smučark. Najbolje se je odrezal Intihar Franc, ki je zasedel osmo mesto med 86 tekmovalci, s časom 51.21 sekunde. Ostali pa so zasedli sledeča mesta:

Franc Cirar 91. (1;12,18), Cveto Kos diskvalificiran, Janez Hauptman diskvalificiran, Miro Tišler 40. (1;08,047,

Alojz Koprivnikar 53. (1;12,088), Jože Gretič 45. (1.00.21), Jože Nejedly 77. (1.14.56), Regina Hauptman 52. (1;44,417, Barbara Nejedly 60. (1;44,41), Magda Šraj 58. (1;51,44).

KEGLJANJE

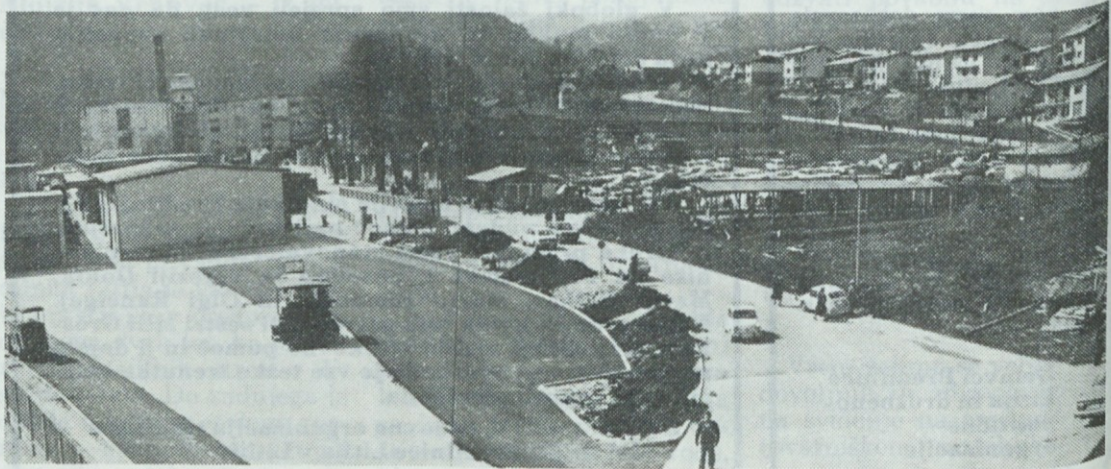

Začelo se je tekmovanje v okviru občinske sindikalne lige. Nastopa 12 ekip. Odigrana so že štiri kola. Naša ekipa je zelo uspešna, saj je v prvih štirih kolic premagala vse svoje nasprotnike. Več o tem tekmovalstvu v naslednji številki.

Jože Vizlar

Pogled na našo tovarno z zahodne strani se ni spremenil že več desetletij

Lepša podoba vzhodnega dela naše tovarne

Ob koncu leta, ko zaključim vso kartoteko bolniškega staleža, lahko posredujem še nekatere zanimivejše podatke o odsotnosti z dela zaradi bolezni.

V letu 1978 je izostalo z dela zaradi bolezni, nesreč na delu in izven dela, porodniškega dopusta in nege ožjega družinskega člana 934 delavcev oziroma 727 žensk in 210 moških. V ta podatek so vključeni tudi tisti delavci, ki so med letom prekinili delovno razmerje, bodisi zaradi upokojitve, odpovedi delavca, prenehanja v poskusnem delu, odhoda v JLA ali smrti.

Znano nam je, da je v letu 1978 zapustilo našo delovno organizacijo 120 zaposlenih, od teh pa je bilo 67 tudi v staležu.

Na dan 31.12.1978 je bilo v Predilnici Litija zaposlenih 1184 delavcev (818 žensk in 366 moških). Od teh je bilo v lanskem letu v staležu 867 delavcev ali 73,2 %. Ženske so izostajale pogostejše kot moški, in sicer je bilo odsotnih 673 žensk (82,3 % od vseh zaposlenih žensk) in 194 moških (55 %).

Nekaj podatkov iz kartoteke bolniškega staleža

Tabela 1

SKUPINA	I		II		III		IV		Skupaj		SKUPA
	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	
skup. bo.	5	5	12	1	8	-	2	-	27	6	33
infekcijske in parasitne bolezni	1	-	3	-	9	-	1	-	14	-	14
novotvorbe	4	-	4	-	2	-	1	-	11	-	11
endokrine bolezni	-	-	6	-	4	-	-	-	10	-	10
bolezni krvi in krvotvornih organ.	3	3	27	-	21	2	3	3	54	8	62
duševne bolezni	4	2	20	2	23	1	2	12	49	17	66
bolezni živčnega sistema in čutil	7	3	22	-	18	1	6	7	53	11	64
bolezni dihal	48	24	117	5	109	5	32	41	206	75	281
bolezni prebavil	21	5	44	1	36	3	9	10	110	19	129
bolezni sečil in spolnih organov	18	1	74	1	49	2	13	3	154	7	161
komplik. nosečnosti	7	-	33	-	16	-	4	-	60	-	60
bolezni kože in podkožnega tkiva	7	2	15	2	12	-	4	8	38	12	50
bolezni gibal	32	6	71	5	62	4	13	13	178	30	208
neopredeljena obolenja	6	5	35	-	29	1	4	8	74	14	88
ponovni pregledi in pregi. pri special.	26	3	79	1	82	3	21	22	208	29	237
nesreča izven dela	18	13	42	3	29	4	5	31	94	53	147
nesreča na delu	9	15	25	1	10	2	2	12	46	30	76
porodniški dopust	7	-	32	-	40	-	13	-	92	-	92
nega	42	8	124	5	76	6	30	5	272	24	296
SKUPAJ										335	2185

Tabela nam prikazuje, koliko delavcev je izostalo za posamezno grupo obolenj, nesreče izven dela in na delu, nege ožjega družinskega člana in porodniškega dopusta.

Najpogostejša obolenja so bila obolenja dihalnega aparata. V letu 1978 je za temi boleznimi obolel vsak 3. član naše delovne organizacije, oziroma 381 delavcev, ki so se zdravili povprečno 9 dni. Veliko daljše zdravljenje zahtevajo obolenja gibal, in sicer se je 208 delavcev zdravilo povprečno 22 dni. Že večkrat smo omenjali, da narava dela v naših proizvodnih oddelkih pogojuje nastanek obolenj gibalnega aparata. Podatek, da je v oddelkih proizvodnje za temi obolenji obolelo 182 delavcev, od tega 165 žensk in 17 moških, potrjuje, da naša hipoteza ni bila neutemeljena.

Enako povprečno dobo zdravljenja zasledimo tudi pri duševnih boleznih.

Zelo pogost vzrok odsotnosti z dela so tudi nesreče izven dela ter ponovni pregledi in pregledi pri specialistu.

Vera Bric

TRIM – HODAČ

Med 8. in 9. uro zjutraj – start!

V nedeljo, 1. aprila, je Planinsko društvo Litija, preko ZTKO Litija (zveza telesno-kulturnih organizacij), priredilo trimski pohod. Začetek poti je bil v Litiji in v Šmartnem. Iz Litije je pot vodila preko Zagorice do Slatne in od tam preko Jablanske doline na Gradišče (nad Litijo). Šmarska pot je bila nekoliko krajša – iz Šmartna do Slatne od tu pa po isti poti kot litijska smer. Vreme ni bilo najboljšo – ves čas je rahlo rosilo in tudi močnejše deževalo. Poleg tega pa je morda tudi datum pohoda botroval temu, da udeležba ni bila rekordna. Zaradi 1. aprila so nekateri udeleženci sprva nezaupljivo, od daleč, opazovali štartna

mesta, kjer so delili štartne liste pohoda. Mislili so, da je objava trimskega pohoda, prvo-aprilska šala. Kljub vsemu se je pohoda udeležilo 389 neustrašnih pešcev. Največ je bilo šoloobveznih otrok, ki so šli na pohod skupinsko – nekateri kot člani planinskega krožka, drugi zopet za športno značko in podobno.

Še v tem mesecu bo v Litiji tudi kolesarska trimska prireditve. Takšne prireditve pa organizirajo še krajevna skupnost Jevnica in krajevna skupnost Kresnice.

Že sedaj pa je znan datum jesenskega trimskega pohoda v Litiji. Ta bo v nedeljo, 7. oktobra. Prav bi bilo, da bi se tedaj udeležili tega v večjem številu, saj nam tudi geslo take prireditve dovolj zgovorno pove namen tega – POT POD NOGE, KREPIMO SRCE!

M. M.

Zadnja kontrolna postaja

PRVOAPRILSKÉ ŠALE V LITIJSKEM PREDILCU

Predilec se je za 1. april trikrat pošalil, tokrat tudi v tekstilni branži. Na strani 8 je bil »uspeh makedonskih pridelovalcev bombaža« žal samo prvoaprilski. S pridelovanjem barvastega bombaža se v Makedoniji ne ukvarjajo, znano pa je, da so v Sovjetski zvezi že pred leti uspeli vzgojiti zelenkast bombaž. Mi pa bomo bombaž še naprej barvali kot doslej.

Na 11. strani je bila objavljena novica o novem »super stroju« angleške tovarne »Protex«. Seveda še ni tovarne v svetu, ki bi izdelala tak stroj, in torej tudi tega iz »Protexa« ne bo v Hannoveru na razstavi tekstilnih strojev ITMA 79.

Žal na Sitarjevcu, kot piše na 14. strani marčne številke Predilca, niso našli nobenega izvira zdravilne vode, ki bi napolnila bazen v Litiji. Tako bomo po zdravje še naprej hodili v številna termalna kopališča po Sloveniji in Jugoslaviji. Za rekreacijo in vitko postavo pa bomo – upajmo da kmalu – radi zavili v litijski bazen, ki je zaenkrat samo v načrtu.

Ivan Markelj

SESTAVIL JOŽE VIZLAR	VREMEN- SKI PRE- GOVOR ZA MAJ	IME DIR- KAČA FITIPAL- DIJA	ČEVLJAR SKO DRODJE	ŽIVLJEN SKA TE- KOČINA	KEMIJSKI ZNAK ZA KISIK	UČENJAK ZA SEKS VPRAGANJE	TROPSKA OVIJAL- KA	KEMIJSKI ZNAK ZA KISIK	AVTO OZNAKA VALJEVA	NAPLA- ČILO NAĐAV	HRVASKI PISATELJ (AVGUST) PREKLETO	SOKRATO- VA ZENA (ANGUST) PREPIR- LJIVKA	ARABSKI ŽRE - ZEC		
DRŽAVA VZHOD - BLOKA															
ARAB- SKI KNEZ					ELEKTRON INDUSTRIJA			ZAPOR							
					UČENEC			IME SL. JEBENJAK							
SLOVESKI PISATELJ (TONE) MULE								ŽENSKO IME FILMSKI DVOJNIK					PRITOK SEINE V FRAN- CIZI		
MAKE - DONSKO KOLO				ŽEBELJ NA OSI IZRITA ZEMLJA				ZNAN JAPONSKI TELOVA- DEC							
AVTO OZNAKA NOVEGA SAĐA			KANALI - ZACIJA, JASEK					OČKA ATEK ORIENT. SLAŠČICA							
ČAMPA OTON			ORANJE			STRUPEN. ŽUŽELKA IZBOR 9 PEVCEV				IVAN STRITAR SLIKA Z VODNIMI BARVAMI					
GLAVNI STEVNIK			PRESTOL TRGOVSKI RAČUN				TOLPE BANDE ŽIVOJI - NOVIC								
KEMIJSKI ZNAK ZA DUŠIK		FRAN IPAVEC NASLON- KA		GOBAVA ŽENSKA ŽENSKO IME							DRAG KAMEN ZELENE BARVE	DRŽAVA V AFRIKI	FRANCOZ AFRISKI POLITIK (AMIN)	AVTO OZN. NEMOŽE DUŠIK	
IME FIL- IGRALKE FONDA						NAPLAČILO ARA					MESTO V TURČIJI ŽIVALSKI ORGAN				
CVEKAR ENOJ - KAR						FIGURA V ČETVORKI PIZACA ST. SLOVANOVI			OBORO- ZENA SILA V DRŽAVI					DUŠIK DALJŠE ČASOVNO OBDOBJE	
KIP GOLEGA TELESA				PRAVNIK V STARIH ČASIH GORA V BOLGARIZI				DOBA V LITERATURI MESTO NA FINSKEM TEKI							
LATINSKO MNOŽI- NA						LASTNIK VOTAŠKE PIVNICE	KEMIJSKI ZNAK ZA RADON	SAMCI DIV. SVINJE IZRAELSKO PRISTANIS.					KAMBOŽKI GENERAL (LON) REČNA RIBA		
MESTOV NEPALU ... BAZAR					IME PERZIJSKE PEVKE SUMAC	NASELJE V AFRIKI DELAVEC V ŽELARNI					1. ČRKA ABECEDNE POSTAVI TEV PO- KROVA	EKSPLO- ZIVNO TELO			
PREBI- VALKA ITALIJE									PAVLE GREGO- RIČ			RDEČJI KRIZ RANO - CELNIK		AVTO OZNAKA NEMOŽE	
KEMIJSKI ZNAK ZA LITIŽ		KONEC MOLITVE RIMSKO PODZEMLJE					VISOKA IGRALNA ZARTA		VEČJI PAR- TIZANSKI ODDELEK SLOV. AVTO PROMET					KISIK PODRED- NI VEZNIK	
VZDEVEK IVANA BULJANA				KIP GOLE GA TELESA TULEC ETUI			PRIPADNIK BASKOV NAKANA NAKLEP					PODATEK K PO- GODBI			
DEL STOPA- LA					PODSTREŠ NO OKNO VESLAŠKA PRIREDITEV				POVRŠIN. MERA ORIENT. UTEŽNA ENOTA			DEL SKA- LARNICE MOŠKO IME			
KEMIJSKI ZNAK ZA ŽVEPLO		REKA PRI PLITVICAH AFRISKA ANTILOPA						ŽIVAL V JZUNGLI LETOVIŠČE V ČRNI GORI					ONASIS KRAJ PRI LJUBLJANI		
UNITED NATIONAL IZVEJNA DRŽAVA V ZEDA			KERAMIČNI DELAVEC YZKLIK DOLEČINE						DEL PESMI STIH				KAZAL- NI ZAMEK	SREDI- ŠČE VRTENJA	DEL PESMI VERZ.
				8. ČRKA ABECEDNE TOVARNA AUTOMOB. ZAGREB		ZELENA ZABICA ODZAGANJE DEBLO			NEMSKI VEZNIK ANTON NINO RIBAR			GORA NA HALKIDIKI GRČIJA SAMOSTANI			
MOČAR LAJŽAR							KEMIJSKI ZNAK ZA NATRIJ		DALMAT. ŽENSKO IME MONTAND				KOS TAPIRJA PETER ERZEN		
SOLI OLJNE KISLINE							AVTO OZNAKA ŠPANJJA	REČNA RIBA FOSFOR				VELETOK V SEVER. ITALIJI 1000 Z RIMSKO	13. ČRKA ABECED- NE	ITALIJA URUG- VAJ	
NADALJE VANJE PREGO- VORA															

UGANSKARSKI
SLOVARČEK

ENKLITIKA – naslonka

VAASA – mesto na Finskem
– Teki
RIRI – BAZAR – mesto v
Nepalu

ONO – japonski telovadec
SMIRNA – mesto v Turčiji
PLURAL – množina latinsko
v slovnici

KSANTIPA – Sokratova že-
na, prepirljivka
EON – daljše časovno ob-
dobje

Litijski Predilec izhaja enkrat mesečno. Urejuje uredniški odbor: Branko Bizjak (glavni in odgovorni urednik), Martina Kralj, Alojzija Vehovec, Niko Stamatovski, Marija Zore, Janez Tišler, Rafaela Mele, Meta Krnc in Matic Malenšek (urednik). List dobijo člani kolektiva in upokojenci brezplačno na dom. Tisk: GP Gorenjski tisk Kranj. Naklada 1700 izvodov.